

Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Megalapozó vizsgálat – Helyzetértékelés

Készült a
KMOP-6.2.1/K-13-2014-0002
„Közép-Magyarországi Operatív Program –
Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban –
Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”
című projekt keretében.

2015. augusztus 5.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

HitesyBartuczHollai Euroconsulting Kft.
Cím: 1054 Budapest, Vértanúk tere 1, félemelet 7.
Tel: +36-1-319-1790
Fax: +36-1-319-1381
E-mail: info@hbhe.hu
Honlap: www.hbhe.hu

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.
Cím: 1061 Budapest, Andrássy út 10.
Tel: +36-1-317-5318
Fax: +36-1-317-3296
E-mail: bfvt@bfvt.hu
Honlap: www.bfvt.hu

Erhardt Andrea	HitesyBartuczHollai Euroconsulting
Hollai Krisztina	HitesyBartuczHollai Euroconsulting
Kalmár Ágnes	HitesyBartuczHollai Euroconsulting
Séra Zsolt	HitesyBartuczHollai Euroconsulting
Tóth Gábor	HitesyBartuczHollai Euroconsulting
Ökrös László / TT 01-6090	BFVT Kft. – településtervező
Balla Mariann / É-01-4620	BFVT Kft. – településtervező
Lelkes Mihály / TRk-T 01-2320	BFVT Kft. – településtervezési közlekedési szakági tervező
Pogány Aurél / TK 01-5060	BFVT Kft. – településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező
Tatai Zsombor / K/2 01-5263	BFVT Kft. – településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező
Horváth Adrienn	BFVT Kft. – közműtervező
Orosz István / TE/TH 05-1585	BFVT Kft. – településtervezési energiaközmű és hírközlési szakági tervező
Varga András	Városkutatás Kft. - antiszegregációs szakértő
Herczeg Béla	Városkutatás Kft. - antiszegregációs szakértő
Jordán Péter	Pestterv Kft. - településtervezési vízközmű szakági tervező

Tartalomjegyzék

1.	A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS	5
1.1.	A folyamatok értékelése	5
1.1.1.	Fejlesztési és rendezési környezet, illeszkedés	5
1.1.2.	Társadalom	6
1.1.3.	Humán infrastruktúra	7
1.1.4.	Gazdaság	12
1.1.5.	Épített környezet	12
1.1.6.	Közlekedés	13
1.1.7.	Közművesítés	14
1.1.8.	Zöldfelületek, környezetvédelem	14
1.2.	Külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	15
2.	PROBLÉMATÉRKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP	18
3.	ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRESZEK	23
3.1.	Kerületszámok elemzése	23
3.1.1.	Alsórákos – Belső kertváros	24
3.1.2.	Alsórákos déli rész patakon túli terület	26
3.1.3.	Alsórákos patakon túli terület – északi rész	28
3.1.4.	Alsórákos-déli rész Vezér út térsége	30
3.1.5.	Belső-Zugló Herminamező– Törökőr	32
3.1.6.	Belső-Zugló Stadionok térsége	34
3.1.7.	Belső-Zugló Városliget térsége	36
3.1.8.	Füredi úti lakótelep	38
3.1.9.	Kacsóh Pongrácz úti lakótelep	40
3.1.10.	Kerepesi úti lakótelep térsége	42
3.1.11.	Pillangópark	44
3.1.12.	Rákosrendező	46
3.1.13.	Zugló – Városházai zóna	48
3.2.	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek	49
3.2.1.	Szegregációval veszélyeztetett terület	51
3.2.2.	Egyéb, szegregációval veszélyeztetett területek	53

Ábrajegyzék

1. ábra: Problématérkép	18
2. ábra: Értéktérkép	21
3. ábra: Alsórákos – Belső kertváros térképe	24
4. ábra: Alsórákos déli rész patakon túli terület térképe	26
5. ábra: Alsórákos patakon túli terület – északi rész térképe	28
6. ábra: Alsórákos-déli rész Vezér út térsége térképe	30
7. ábra: Belső-Zuglói Herminamező– Törökőr térképe	32
8. ábra: Belső-Zuglói Stadionok térsége térképe	34
9. ábra: Belső-Zuglói Városliget térsége térképe	36
10. ábra: Füredi úti lakótelep térképe	38
11. ábra: Kacsóh Pongrácz úti lakótelep térképe	40
12. ábra: Kerepesi úti lakótelep térsége térképe	42
13. ábra: Pillangópark térképe	44
14. ábra: Rákosrendező térképe	46
15. ábra: Zuglói – Városcsoponti zóna térképe	48
16. ábra: Budapest XIV. kerület, szegregátum áttekintő térképe (szegregációs mutató 20% feletti)	50
17. ábra: Budapest XIV. kerület szegregátum 2. (szegregációs mutató 20% feletti)	51

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A kerület összegző SWOT elemzése	17
2. táblázat: A szegregációval veszélyeztetett tömbben az önkormányzati bérlakás-állomány eloszlása	52
3. táblázat: Az 50 főnél alacsonyabb lakosságszámú tömbök egyes mutatói 2014-ben (az arány a terület lakosságának egészéhez képest értendő)	54

1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

1.1. A folyamatok értékelése

1.1.1. Fejlesztési és rendezési környezet, illeszkedés

Az országos és a fővárosi fejlesztési dokumentumok a közelmúltban készültek, megfelelő keretet adva az új kerületi fejlesztési dokumentumok készítéséhez. Tág, a mai kor szellemét hordozó palettát biztosítanak a kerület által megfogalmazandó, elérendő céloknak, azaz Zugló fejlesztési elképzeléseinek. A BP ITS 2020 számos olyan projektszintű beavatkozást is nevesít, amelyek a XIV. kerület fejlesztési szándékait támogatják: a Rákosrendező területét illetően, a közlekedésfejlesztések terén, a fürdőkre, az Állatkertre és a zöldterületekre vonatkozóan. A TFP tervezés folyamatában intenzív együttműködés alakult ki a kerületekkel a fejlesztések szinergiáinak kiaknázása és a forrás felhasználás koordinálása érdekében.

A kerület hatályos fejlesztési koncepciója 2012-ben készült, és ekkor került sor a 2009-ben elfogadott IVS felülvizsgálatára is. A korábbi kontroll nélküli – elsősorban lakóterületi – fejlesztésekre válaszul született vázlatos 2011-es koncepcióval szemben a 2012-ben elfogadott fejlesztési koncepció alapos helyzetelemzésre támaszkodva széles spektrumú célrendszert fogadott el. A 2009-es IVS a meglévő intézményekre és települési karakterre építve az identitás erősítését és jelentős területi szempontú fejlesztéseket irányzott elő. A felülvizsgálat az identitás fontossága mellett az életminőségre és a versenyképességre helyezte a hangsúlyt. A megváltozott tervi környezet és forráslehetőségek, valamint új szemléletmódok megjelenése miatt új stratégia készítése indokolt.

A fejlesztési dokumentumokban előirányzott fejlesztések megvalósulására csak kis részben került sor (kerületközpontban közterületi beavatkozások), azonban több területen lépésekre került sor az előkészítés terén (Rákos-patak együttműködés és EUROPAN pályázat, Thököly út – Csömöri út villamos, elővárosi vasútvonalak fejlesztése). A meghatározott akcióterületek közül többet országos, kormányzati tervek érintenek, itt ezek biztosíthatják az előrelépést (Városliget, Fővárosi Állat- és Növénykert, Puskás Ferenc stadion és környezete). Továbbra is bizonytalan a legnagyobb kihívást jelentő Rákosrendező sorsa.

A főváros településrendezési eszközei, a TSZT 2015 és az FRSZ 2015. március 18-án lépett hatályba, megfelelő fejlesztési lehetőséget adva a kerületi önkormányzat kezébe. Zugló területén a 2003-ban elfogadott és 2012-ben átfogóan módosított kerületi településrendezési tervek (ZKVSZ és ZKSZT) a korábbi jogszabályi háttér alapján készültek, így csak 2018 decemberéig alkalmazhatóak. Rendkívül szigorú keretet jelentenek, különösen a lakásépítések számára, és csak térben nagyon lehatároltan támogatják a fejlesztéseket. A Városliget területére – törvényi felhatalmazás alapján 2014-ben a Főváros Közgyűlése által elfogadott – Városligeti Építési Szabályzat hatályos, amely a Kormány által meghatározott program alapján készült.

1.1.2. Társadalom

Demográfia

A kerület népességszáma a rendszerváltástól a 2001-es népszámlálásáig folyamatosan, közel 14%-al csökkent: 1990-ben 143.501 fő, 2001-ben 123.510 fő volt a népességszám, ezt követően azonban stabilizálódni látszik: a 2011-es népszámláláson már 127.010 fő volt a népesség száma. Zugló lakónépessége a 2001-2013 időszakban 4,27%-kal nőtt, amivel az összes kerület között a 7. legdinamikusabban gyarapodó kerületnek számít.

A természetes népmozgalmat meghatározó születési és halálozási arányszámok tekintetében megállapítható, hogy Zuglóban a 2001-2013-as időintervallumra számított ezer lakosra jutó élveszületések átlagos száma 10,5 fő, amivel a budapesti kerületek rangsorának élmezőnyében foglal helyet; egyedül a XI. kerület előzi meg. Ugyanakkor a nyers halálozási arányszám 15,0 ezrelék, így Zuglóra a természetes fogyás jellemző (-4,5 ezrelék).

A korösszetételt tekintve a fiatalabb korcsoportokban 14 éves korig tapasztalható egyértelmű férfitöbbség; a nők 14 éves kor felett már nagyobb súllyal reprezentáltak, 55 éves kor felett a létszámbeli dominanciájuk különösen jelentőssé válik, majd a 80-84 éves korcsoportban számuk a férfiak számának már több mint kétszerese. Feltűnő, hogy a korfát tekintve két generáció is jelentős mértékben alulreprezentált a kerületben: a 0-29 éves és a 40-54 éves korcsoportok aránya alacsony az „ideális”, növekedést indukáló karácsonyfa-alakú korcsoporteloszláshoz képest; a jelenlegi korfa alakja egyértelműen az előregedő lakosságra utal.

A beiskolázási korcsoportokat tekintve a 0-2 éves gyermekek száma 32,4%-al, az óvodás korú gyermekek létszáma 44,8%-al nőtt. A 6-13 évesek száma a 2007-es mélypontot követően emelkedni kezdett, ám a 14-17 éveseknél folyamatosan csökkenő trend figyelhető meg.

A XIV. kerületben a 60 év felettieknek a 15-59 éves korúakhoz viszonyított arányát kifejező idős népesség eltartottsági rátája relatíve magas, jelentősen meghaladja a kerületek átlagát: a kerület száz 15-59 éves lakosára 50 időskorú személy eltartása hárul (a főváros egészének értéke ugyanebben az évben 44,3). Figyelemre ad okot továbbá az öregedési index – az időskorú népesség 15 év alatti lakosokhoz viszonyított – magas, 217,6%-os aránya is, amely azonban folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

Képzettség

Az országos trendeknek megfelelően a XIV. kerületben is szinte teljeskörűvé vált az általános iskolai végzettség (a 15 év felettiek körében 98,2%). A kerület 18 év feletti lakosságán belül a legalább érettségivel rendelkezők aránya 2011-ben 74,3%, amivel a kerületi rangsor felső harmadában foglal helyet. Szintén kedvező pozíciót ér el Zugló a felsőfokú képesítést szerzettek aránya esetében: a 25 év felettiek 38,6%-a rendelkezik ilyen végzettséggel, míg a többi kerület átlaga csupán 34,1%.

Aktivitás

A kerület lakosságából 57.327 fő volt foglalkoztatott és 5.845 fő volt munkanélküli 2011-ben; a hazai összehasonlításokban használt, 15-64 éves népességen belül vizsgált aktivitási arányszám a kerület esetében 74,0% volt 2011-ben, amely a főváros azonos mutatóinál kedvezőbbek. Ezzel szemben a

gazdaságilag aktív népességen belül értelmezett munkanélküliségi ráta Zuglóban 6,8% volt; ami a főváros 7,6%-os értékénél kismértékben kedvezőtlenebb.

A kerületben a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 2013-ban 2.499 fő álláskeresőt tartott nyilván; ezeknek több mint fele (1.411 fő, 56,4%) számít tartósan (180 napon túl) munkakeresőnek.

Életminőség, jövedelmi viszonyok

A XIV. kerületben az ezer lakosra jutó adózók száma 2012-ben 425 fő, amivel a vizsgált 23 kerület rangsorának 14. helyén található. Ellenben a kerületek között a hatodik legmagasabb az egy adófizetőre jutó adóalapot képző jövedelem: 2012-ben 2.753 ezer Ft. A jövedelem tekintetében csak olyan kerületek előzik meg, mint a XII., II, I., XI. és az V. kerületek.

1.1.3. Humán infrastruktúra

2001-2013 között a kerület lakónépessége 4,27%-kal gyarapodott, mely fővárosi szinten a hetedik legdinamikusabb növekedést jelenti. A népességváltozást azonban két ellentétes irányú trend határozza meg: 2006-tól pozitív vándorlási különbözet figyelhető meg, ugyanakkor természetes fogyás is (-4,5 ezrelék) jellemzi a kerület lakosságát. Az elmúlt években kedvező tendencia bontakozott ki az időskorúak arányának változásában: míg 2001-ben az öregedési index (60 év felettiek aránya a 0-14 éves korú lakosságra vetítve) 244% volt, 2013-ra 217,7%-ra mérséklődött, azonban ez még mindig jelentősen rosszabb, mint a budapesti átlag (203%, 2013). A népesség előrejedése leginkább Belső Zugló – Herminamező – Törökőr, a Kacsóh Pongrác úti lakótelep, valamint a Füredi úti és a Kerepesi úti lakótelep városrészekben jellemző (a 60 év feletti korosztály teljes népességen belüli aránya esetükben 31,8%, 32,5%, 30,6%, illetve 30%). Az általános iskoláskorú népesség (6-13 éves) teljes népességen belüli aránya a 2007-2010 közötti időszak mélypontja óta folyamatosan növekszik (2013-ban 6,6%), míg a középiskolásoké (14-17 éves) éppen fordítva, a 2001-es 3,4%-ról 2013-ra 2,6%-ra csökkent. A 0-2 éves gyermekek esetében stabil növekedést követően lassú csökkenés volt megfigyelhető (2013-ban 3%), míg a 3-5 éves korosztály aránya tartósan növekedett (2013-ban 3,1%).

A BÖLCSŐDÉK, valamint a KÖZOKTATÁSI-KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK kapacitástervezését befolyásolja, hogy a pozitív vándorlási egyenleget adó migráció, valamint a kerületen belüli migráció is elsősorban Zuglónak azokra a részeire koncentrálódik, ahol a közelmúltban jelentős számban épültek lakóparkok, társasházak. Az 1970-1980-as években főként a lakótelepeken éltek nagy számban gyermekeket nevelő családok, mára ezeken azonban a lakosság fokozatos előrejedése a jellemző. A változás következtében ott jelentkezik fokozottabb igény az óvodai és bölcsődei ellátásra, ahol nem áll rendelkezésre elegendő férőhely. Szintén befolyásolja az intézmények kihasználtságát, hogy növekedést mutat a sajátos nevelési igényű gyermekek száma, mivel a szakértői bizottság véleménye alapján az érintett gyermekeket 2-3 főként kell figyelembe venni. Az óvodák esetében a 2015. szeptember 1-től bevezetésre kerülő kötelező óvodáztatás tovább növeli az ellátás iránti igényeket. Az önkormányzati fenntartású bölcsődék és óvodák a kerület egészét tekintve elegendő férőhellyel rendelkeznek, de a fenti változások miatt egyes intézmények több éve túlterheltek, sok esetben elutasítani kényszerülnek a jelentkezőket. Az általános iskolák esetén hasonló folyamat figyelhető meg: míg egyes intézmények kihasználtsága nem éri el az alapító okirat szerinti létszám 70%-át sem, más iskolákban visszatérő probléma, hogy a rendelkezésre álló férőhelyekénél magasabb a tanköteles korú gyermekek száma a körzetben, ami miatt további tantermek kialakítására lenne szükség. Az óvodák, valamint az

általános és középiskolák infrastrukturális hiányosságokat is jeleztek. Ezek közül a legjellemzőbb, hogy a 2011. évi CXCV. törvényben előírt mindennapos testneveléshez szükséges tornaszobák, tornatermek nem mindenhol állnak rendelkezésre.

Az Önkormányzat a fenntartásában működő óvodák kis- és középső csoportjaiban és az általános iskolák alsó tagozatán a 2011/2012-es tanévben bevezetett egy évente megismétlésre kerülő szűrőprogramot annak érdekében, hogy azonosíthatóak legyenek az esetleges fejlődési, tanulási nehézségek, a gyermekek megfelelő segítséget kapjanak ezek leküzdéséhez és az iskolai kudarcok elkerüléséhez. A jogszabályi és intézményi változások miatt azonban bizonytalanná vált a program finanszírozása és folytatása. A felmérések lebonyolítása a 2013/2014-es tanévben a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálathoz került, mely az általa biztosított utazó gyógypedagógusi szolgáltatón keresztül segíti az integráltan oktatható-nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását is, emellett számos diagnosztikai, prevenciós, terápiás és egyéb szakfeladatot lát el, két telephelyén kívül közel 40 oktatási intézményben végzi tevékenységét. Működését megnehezíti, hogy egyik telephelyen sem elégségesek az infrastrukturális feltételek a megfelelő feladatellátáshoz.

Az Önkormányzat 2009-ben Köznevelési esélyegyenlőségi tervet készített, az ebben foglaltak nyomonkövetése azonban nehézségekbe ütközik az időközben megváltozott fenntartói és jogszabályi háttérből adódóan. Az Önkormányzat a Zuglói Intézménygazdálkodási Központon keresztül csak működtetői feladatokat lát el, a fenntartás a Klebelsberg Intézményfenntartó Központba került 2013. január 1-től. Megváltozott a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet jogszabályi meghatározása is, amelynek következményeként a statisztikákban jelentősen csökkent az érintett gyermekek, fiatalok száma, így a fokozottabb odafigyelést és segítséget igénylők közül sokan kerülhetnek ki az intézmények látóköréből.

Az EGÉSZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÁS és JÁRÓBETEG-SZAKELLÁTÁS infrastrukturális feltételei elegendőek az alaptevékenységek ellátására, azonban több ingatlan korszerűsítése időszerűvé vált. A jelenlegi két járóbeteg-szakrendelő egy új egészségügyi centrummal történő kiváltásáról még nem született döntés, így ezeknek az ingatlanoknak a felújítása nem kezdődhet meg. Az orvosi eszközök, műszerek a folyamatos korszerűsítések ellenére is cserére, felújításra szorulnak, az informatikai rendszer 11 éves, felügyelete nem biztosított, ami nehézségeket okozhat a működésben és adatvédelmi problémákat is előidézhet. A ZESZ esetében is jelentkezik az országosan is jellemző szakemberhiány, ami több szakrendelés esetén is rendkívül hosszú előjegyzési időket eredményez.

A ZESZ gyermek járóbeteg-szakrendelése nem csak Zuglót, hanem további négy kerület (VII., X., XVI., XVII.) 0-14 éves lakosságát is ellátják, így célszerű lenne kezdeményezni, hogy az érintett önkormányzatok nagyobb mértékben járuljanak hozzá a fejlesztésekhez és a működéshez.

Az alapellátás intézményeinek kerületen belüli eloszlása nem egyenletes, Alsórákos patakon túli terület északi rész, Alsórákos déli rész patakon túli terület és Zugló-városközponti zóna kerülethatárhoz közelebb eső részei kedvezőtlenebb helyzetben vannak. Egyes rendelők megközelítése nehezebb, így ezeket kevesebb beteg veszi igénybe, míg más rendelőkben emiatt nagyobb leterheltség alakul ki.

Az Önkormányzat 2006 óta támogatja az Uzsoki-modell elnevezésű prevenciós programot, amely szűrésekkel és tájékoztató rendezvényekkel kívánja csökkenteni a szív- és érrendszeri betegségek, a légzőszervi betegségek, valamint a cukorbetegség előfordulásának gyakoriságát, de tevékenysége további betegségek szűrésére is kiterjed. Jelenleg folyamatban van egy 0-3 éves gyermekek részére szóló szűrési

program kidolgozása, valamint zajlik az 50 év feletti lakosság egészségi állapotának felmérése, melynek eredményei alapján a ZESZ egészségfejlesztési koncepciót és intézkedési tervet dolgoz ki. Az Önkormányzat a jövőben tervezi a lakosság szélesebb körét célzó, prevenciós jellegű népegészségügyi programok beindítását is.

A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK területén az Önkormányzat az 1993. évi III. törvényben meghatározott kötelező feladatain túl önként vállalt ellátásokat is biztosít (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, alacsonyküszöbű ellátás), részben saját intézményein keresztül, részben ellátási szerződés vagy együttműködési megállapodás keretében civil- és egyházi szervezeteken keresztül. Az egyik legmeghatározóbb feladatot az időskorú lakosság megfelelő ellátása jelenti, melyben hiányosságot jelent, hogy nem megoldott a demens időskorúak nappali ellátása, valamint nem működik a kerületben időskorúak gondozóháza. Az idősek nappali ellátását a Zuglói Szociális Szolgáltató Központ öt helyszínen biztosítja, azonban 2014-ben a jelentkezők száma már meghaladta a kapacitásokat. A Füredi úti lakótelep és környékének ellátása nem megoldott, ugyanakkor itt az egyik legmagasabb a 60 év feletti korosztály aránya Zuglóban.

Az időskorúak ellátásának egyik fontos eleme a házi segítségnyújtás, mely saját otthonukban biztosít segítséget az időseknek az önálló életvitel fenntartásához. A szolgáltatást szabályozó SzMM rendelet azonban 2015 januárjában módosult és jelentősen megemelte az igénybevételhez meghatározott ponthatárokat. Bár a változás csak a jogszabályváltozás hatálybalépését követően benyújtott kérelmekre vonatkozik és a Zuglói Szociális Szolgáltató Központ tájékoztatása szerint nem utasítottak el egy új jelentkezőt sem a hatálybalépés óta eltelt hónapokban, a demográfiai folyamatokat figyelembe véve fennáll a veszélye annak, hogy a jövőben rászorulóknak esnek el ettől a szolgáltatástól.

A fogyatékos személyek nappali ellátását a Zuglói Szociális Szolgáltató Központ Patrónus Nappali Otthona biztosítja, mely a nappali ellátás mellett szociális foglalkoztatási feladatokat is ellát. Időszakosan előfordul túljelentkezés, de általában fogadni tudják az ellátást igénylőket.

A Zuglói Családsegítő és Gyermekjóléti Központ biztosítja az 1993. évi III. törvényben előírt szolgáltatásokat. Számos egyéni és csoportos foglalkozással segíti a bajba került családokat, működésében azonban nehézséget okoz, hogy a szakmai létszám nem éri el a jogszabályban előírt szintet. A Családsegítő Központ adósságkezelési szolgáltatás keretében segítséget nyújt a közüzemi és egyéb, a 7/2015. (II.27.) önkormányzati rendeletben meghatározott hátralékokkal rendelkezők részére. Az Álláskereső Csoport álláskereső klubot működtet, mivel azonban nem áll rendelkezésre elegendő számítógép, a tanfolyamokon való részvétel és a számítógép- és internethasználat is korlátozott.

A hajléktalanok ellátását a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Myrai Vallási Közhasznú Egyesület végzi. Előbbi éjjeli menedékhelyet működtet, utóbbi az éjjeli menedékhely mellett gondoskodik a nappali ellátásról és utcai szociális munkát is végez. A nappalai ellátás 150 fő számára biztosított, a KSH adatai szerint azonban a szolgáltatást igénybevevők száma ennél magasabban alakult 2012-2013-ban (225 fő).

Az otthontalanná vált családokat a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány segíti a családok átmeneti otthonaiban.

A Tiszta Jövőért Alapítvány ellátási szerződés keretében alacsonyküszöbű ellátást biztosít, ami fontos szerepet tölt be a szenvedélybetegségekkel küzdők, ezen belül különösen a fiatalok támogatásában. 2011-ben alakult újra a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, mely az Önkormányzat és az érintett kerületi intézmények, civil és egyházi szervezetek részvételével kíván megoldásokat találni a kerületben jelentkező

problémákra, valamint részt vesz az új drogstratégia elkészítésében is. Ez azért is sürgető lenne, mert az 1999-ben elkészült stratégia az eltelt 16 évben nem került felülvizsgálatra.

A *GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÁS* terén nehézséget jelent, hogy a szakmai létszám nem éri el a jogszabályban előírt szintet, ugyanakkor az alapellátásba kerülő gyermekek száma emelkedik és a kezelt esetek egyre súlyosabbak. Az elmúlt években több olyan jogszabályváltozás történt, amelyek következtében a segítségre szoruló gyermekek, fiatalok nehezebben kerülnek az ellátórendszer látókörébe: a családok támogatásáról szóló törvény 2012. január 1-től hatályos rendelkezései szerint a tanköteles korú gyermekek 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzása esetén már nem kell elrendelni a védelembevételt, a köznevelésről szóló törvény értelmében a tanköteles kor 16 évre csökkent és a közoktatási intézményekben nem kötelező önálló státuszban gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alkalmazása. Hiányoznak a kifejezetten a kamaszokat célzó szolgáltatások, holott az életkori sajátosságokból eredően ők gyakrabban kerülhetnek veszélyt jelentő helyzetekbe. Problémát jelent az is, hogy a jelzőrendszer tagjainál esetenként hiányoznak a problémák felismeréséhez szükséges ismeretek, illetve megkésképzik azokat. Szükség lenne a gyermekek, kamaszok pszichoterápiás ellátásának bővítésére, mivel a Zuglói Családsegítő és Gyermekvédelmi Központ gyakran olyan problémákban kényszerül segítséget nyújtani, amelyek nem a szociális munka körébe tartozó megoldásokat igényelnének. Kedvezőtlen változás a korábbi évekhez képest, hogy az alapellátásba kerülő 5 év alatti gyermekek száma is jelentősen nőtt.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásban érintett intézmények egy átfogó szociális térkép elkészíttetését javasolják annak érdekében, hogy a kerület által biztosított szolgáltatások jobban illeszkedjenek a szükségletekhez.

A szociális és gyermekjóléti ellátásban együttműködési megállapodás, ill. ellátási szerződés alapján résztvevő civil és egyházi szervezeteken kívül számos további szervezet lát el a lakosságot segítő feladatokat (pl. támogató szolgálat, szabadidős programok szervezése, tanácsadás stb.).

A *PÉNZBELI SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK* jelentősen átalakultak az 1993. évi III. törvény 2015. március 1-én hatályba lépő rendelkezéseinek következményeként. A jövedelemkompenzáló juttatások (aktív korúak ellátása: egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, foglalkozást helyettesítő támogatás; időskorúak járadéka; ápolási díj) a Kormányhivatal hatáskörébe kerültek, finanszírozásuk a központi költségvetésből történik. A jogszabályváltozásig kötelező önkormányzati ellátások közül kikerült a lakásfenntartási támogatás, az adósságkezelési szolgáltatás, a méltányossági közgyógyellátás és az önkormányzati segély. Az önkormányzat által biztosítható ellátásokat települési támogatásként nevesíti a jogszabály, ezek körét, összegét és igénylésük feltételeit az egyes önkormányzatok határozzák meg, az egyetlen kötelező támogatás a rendkívüli települési támogatás. Zugló Önkormányzata a 7/2015. (II.27.) önkormányzati rendeletben szabályozta a települési támogatások körét, amelynek részeként megőrizte a szociális törvényből kikerülő lakásfenntartási támogatást és az adósságkezelési szolgáltatást, valamint bevezette a 26.000 forintos minimumjövedelmet.

Az Önkormányzat egyik meghatározó célja az *ÖNKORMÁNYZATI BÉRLAKÁSOK* számának növelése és egy új ingatlangazdálkodási koncepció kidolgozása, mely egyrészt figyelembe veszi a szociális szempontokat, másrészt a középosztály számára is bővíti a bérlakások elérhetőségét. Zuglóban a 2015. januári adatok szerint 2.634 önkormányzati bérlakás található, melyből 2.231 lakás lakott, míg 403 lakás üresen áll. A lakások forgási sebessége alacsony, ugyanakkor tartósan magas az igénylők száma. Az üres lakások nagy része nincs hasznosítható állapotban, ill. leromlott, szegregációval veszélyeztetett területen helyezkedik el.

A Bérleménygazdálkodási Csoport adatai szerint a hasznosítható bérlakások száma 75 db, ugyanakkor jelenleg 73 db olyan lakott lakás van, amelyet szanálásra jelöltek ki, így az itt élők részére cserelakást vagy pénzbeli térítést kell biztosítani az Önkormányzatnak.

A kerületben nem található valódi szegregátum, mivel a KSH által szegregátumként megjelölt területen a Fővárosi Önkormányzat által fenntartott idősek otthona működik. A Cserei u. – Ilka u. – Egressy út – Stefánia út által lehatárolt tömb *SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET*, a szegregációs mutatója 23,5 %. Két olyan tömb található a kerületben, amelyek a mutatóik alapján szegregátumnak minősülnének, azonban lakosságszámuk nem éri el az 50 főt (a Komáromi út – Szuglói körvasút sor – Tengerszem u. – Csáktornya u. és az Adria sétány – Lengyel u. – Csernyus u. által határolt területek). Két további terület nem szerepel a KSH kartogramján, de a 2008-as IVS-ben még veszélyeztetett területként kerültek megjelölésre és továbbra is kiemelt figyelmet érdemelnek: Zugló Városmag központ térsége (Thököly út – Nagy Lajos király útja – Egressy út – Angol u. – Bosnyák u.), továbbá a Mogyoródi út – Mexikói út – Fogarasi út – Pillangó u. – Tábornok u. – Várna u. által lehatárolt terület.

Zuglóban számos fővárosi és országos szinten is jelentős *KULTURÁLIS INTÉZMÉNY* működik, de ezek nem a kerület saját kulturális értékeit jelenítik meg. Az Önkormányzat a Zuglói Cserepes Kulturális Non-profit Kft.-n keresztül öt intézményt működtet, köztük a 2012-ben létrejött Civil Házat, mely a több, mint 130 kerületi civil, egyházi és nemzeti szervezettel együttműködéséhez és a lakossággal való szorosabb kapcsolat kialakításához biztosít háttérrel. Zugló kulturális életének meghatározó szereplője a Szent István Zeneház is, valamint a kerületben található a Liget Galéria. A kulturális-szabadidős programokat nyújtó művelődési házak befogadó kapacitása nagyon korlátozott a kerület lakosságának méretéhez viszonyítva, nincs olyan kulturális központ, amely nagyobb programok, rendezvények lebonyolítására alkalmas. A lakosság nagy része számára kevésbé ismertek Zugló kulturális értékei, ezért az Önkormányzat olyan programokat szeretne kialakítani a jövőben, amelyek ezeket az értékeket láthatóbbá teszik, az itt élő művészeket, a kerületi művészeti oktatási intézményeket intenzívebben bevonják a kerület életébe.

Zugló *SPORTINFRASTRUKTÚRÁJA* változatos képet mutat. A kerületben működik több országos és budapesti hatókörű létesítmény, valamint öt nagy hagyománnyal rendelkező sportegyesület. Utóbbiak sportpályái hozzáférhetőek a lakosság számára, de az egyesületek alapvetően a versenysportra koncentrálnak, infrastruktúrájuk felújításra szorul, ez azonban forráshiány miatt korlátozottan valósítható meg. Jelentősebb fejlesztések a BVSC-Zugló Szőnyi úti telepén és az MTK Lantos Mihály Sportközpontban valósulnak meg. A kerületben ezeken kívül két nagyobb sportközpont (Varga Zoltán Sporttelep, Mogyoródi úti Sporttelep), valamint 16 kisebb szabadtéri pálya található. A szabadtéri sportpályák elhelyezkedése a kerületen belül nem kiegyenlített, a kevésbé jól ellátott területek közé tartozik Alsórákos belső területe, Belső Zugló-Stadionok térsége és a Kerepesi úti lakótelep. A kerület zöld jellegéből adódóan a lakosság körében népszerű a kerékpározás és a futás, főként a Városligetben és a Rákospatak mentén. A kerület fejlesztési tervei között szerepel a Rákospatak környezetének rendezése, a rekreációs lehetőségek bővítése. A BVSC-Zugló uszodáját a mindennapos testnevelés keretében igénybe vehetik a kerület közoktatási intézményei, melyet a KLIK finanszíroz. A kerületben várhatóan 2016-ban egy további uszoda nyílik a Paskál Fürdő fejlesztésének részeként. A lakosság szélesebb köre számára elérhető sportolási lehetőségek bővítése céljából az Önkormányzat tervezi a játszóterek mellett kültéri sporteszközök telepítését és egyes oktatási intézmények sportlétesítményeinek megnyitását.

1.1.4. Gazdaság

Budapest egy fejlett, az országos és az EU-átlagot egyaránt meghaladó gazdasági fejlettségi mutatókkal rendelkező város, ám a kerületekre bontott bruttó hozzáadott érték megoszlása az egyes kerületek között nagyon nagy szórást mutat. Zugló e tekintetben a középmezőnyben található, messze lemaradva a listavezető, belvárosi, központi elhelyezkedésű kerületekhez, illetve az autópályákról jól megközelíthető, nagy kiterjedésű, zöldmezős modern iparterületté fejleszthető területekkel rendelkező külső kerületektől.

A kerületben regisztrált vállalkozások relatív számának alakulása kis mértékben meghaladja, a működő vállalkozások sűrűsége pedig megegyezik a budapesti átlaggal, és emelkedett az utóbbi években. A gazdasági ágakat tekintve a szolgáltatási szektor a legerősebb, és az ágazat súly nőtt az elmúlt években: úgy az ágazatban működő, mint az ágazatban foglalkoztatottak számát tekintve.

Az egyes nemzetgazdasági szektorokon belül kiemelkedő a kereskedelem és gépjárműjavítás, valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységek kategóriákba sorolt vállalatok száma: ebben a két nemzetgazdasági ágban tevékenykedik a XIV. kerületi vállalkozások közel 44%-a. Összességében elmondható, hogy a vállalkozások megoszlása megfelel a budapesti átlagnak, bár a feldolgozóipar és az ingatlanügyletek aránya elmarad, a kereskedelem és gépjárműjavítás, valamint az információ és kommunikáció aránya meghaladja azt. A fővárosi átlag főként a magasabb szellemi hozzáadott értékkel jellemezhető gazdasági ágakban (szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, ingatlanügyletek, információ és kommunikáció) magasabb, és ebből a szempontból öröndetes, hogy a zuglói átlag nagyrészt megfelel ennek. Ugyanakkor ez azt is jelzi, hogy a kerületnek nincs markáns, szembeszökő sajátossága ezen a téren a fővároshoz képest.

Budapest az ország legfontosabb turisztikai célpontja, a turizmus pedig az egyik legdinamikusabban növekvő ágazat, a kereskedelmi szálláshelyek forgalma 15 év alatt közel megduplázódott, a vendégéjszakák száma pedig meghaladta a 7,4 milliót. Sajnálatos módon az ágazat pár belvárosi kerületre korlátozódik, és ebből Zugló – annak ellenére, hogy a fővárosi látnivalók egyik jelentős súlypontja a kerületben található – nem profitál.

A ingatlanpiac 2007 óta jelentős mértékben visszaesett, a lakásárindex a 2007-es érték 80%-a körül található. A kerületnek a fővárosi ingatlanpiacon belüli korábbi erős pozíciója, vonzó imázsa eltűnőben van.

1.1.5. Épített környezet

A kerület városszerkezete jórészt kialakult, azonban jelentős belső tartalékok állnak rendelkezésre. A beépítetlen vagy alulhasznosított területek egy része a kerületen belül elszórtan, jól feltárt helyeken található. Jellegzetesen a körirányú vasútvonalak és a Csömöri út mentén helyezkednek el. Átalakulásuk beindulása illetve folytatódása a megfelelő gazdasági környezet kialakulása esetén várható. A városközpont esetében a kerület szerepvállalása is elengedhetetlen.

A Rákosrendező területe és az M3 autópálya mentén található alulhasznosított zóna egy nagy összefüggő térséget alkot, elhelyezkedéséből adódóan kiváló fejlesztési potenciállal, azonban feltárása megoldatlan és a szükséges tulajdonosi megállapodások, együttműködések hiányoznak.

Az elmúlt időszakban Zugló a fővárosi kerületek közül az egyik legvonzóbb célpontot jelentette a nagy lakásszámú lakófejlesztések számára. Ezt a tendenciát a rendkívül megengedő szabályozási tervi környezet és a szabályok rugalmas kezelése is támogatta. Az így megvalósult lakóparkok, soklakásos épületegyüttesek

legtöbbször a települési szövetbe beilleszkedtek, sok esetben meglévő, alulhasznosított gazdasági területek átalakulásával a környezetük felértékelődéséhez is hozzájárultak, noha nagyobb sűrűségükkel és magasságukkal jelentősen megváltoztatták az adott helyen a települési karaktert. A gazdasági nehézségek a lakásépítések leállításához vezettek, és az új szabályozási környezet jelentősen szigorított a lakásépítések feltételein. Azonban a korábban megszerzett építési engedélyk és a félbemaradt beruházások együttesen még a jövőben is jelentős számú lakás építésének lehetőségével bírnak, amennyiben a piaci folyamatok megfelelőek lesznek (Francia út mellett, Paskál környezetében, Öv utca mellett, Dorozsmai utcánál).

A jelenlegi területfelhasználásban (területhasználatban) a lakófunkció dominál. A változatos városképet a nagykiterjedésű kertvárosias, kisvárosias területek, a nagyvárosias zárt sorú beépítések, a lakótelepek és az új, sokszintes társasházak együttesek alkotják. A legtöbb területen jellemző a zöldbeágyazottság, a zöldfelületek magas aránya. A lakóterületek zöme kialakult és beépült, ezeket a fentebb említett, kijelölt, de még be nem épített lakóterületek egészíthetik ki. Az utóbbi évtizedek során elsősorban lakóterületi fejlesztések valósultak meg, ami részben beépítetlen területek beépítésével, részben gazdasági, ipari területek funkcióváltásával valósult meg. Minőségi változást a panelprogram keretében felújított lakótelepi házak megújulása jelentett.

A vegyes területek jellemzően intézményi területeket jelentenek a fő közlekedési utak mentén. A gazdasági területek a kerület szélén a Körvasút és az M3 autópálya mentén, valamint az Egressy út és a Mogyoródi út között a Ceglédi vasút mellett összpontosulnak. A lakóterületek közé beékelődött kisebb gazdasági területek esetében a minőségi változás vagy a vegyes területfelhasználás felé való elmozdulás lenne kívánatos.

Kiemelt szerepet töltenek be Zuglóban a nagykiterjedésű különleges területek. A Városligettel, Fővárosi Állat- és Növénykerttel, Puskás Ferenc Stadion és környezetével összefüggésben megkerülhetetlen a Kormányhivatal való együttműködés, hiszen ezekre a területekre előkészítés alatt lévő központi fejlesztési elképzelések vannak.

Zuglóban az adatok alapján szlömösödéssel érintett területek koncentrációja a Nagy Lajos király útja mentén a Erzsébet királyné útja – Egressy út között, valamint ettől északra az Erzsébet királyné útja mentén a Czobor utca – Öv utca között jellemző. Ezen kívül a Várna utcai tömbökben, a Hungária körút és a Francia út (vasút) közötti területen fordulnak elő veszélyeztetett tömbök. Ezeknek a területeknek a kezelése, a veszélyeztetett lakóövezetben élő, szociálisan hátrányos helyzetű lakónépesség életkörülményeinek fejlesztése, lakáskörülményeinek javítása külön figyelmet igényel.

1.1.6. Közlekedés

A városnegyed közúthálózata tükrözi azt a nagyvonalú szabályozást, ami a Zöld Zugló szlogennek is alapul szolgál.

A kerületet vasútvonalak és HÉV pályatestek határolják, amelyek a közlekedési kapcsolatok biztosítása mellett az átjárhatóságnak is gátat szabtak.

Zuglóban és a szomszédos kerületekben, az 1-es metró meghosszabbítása és a 2-es metró kiépítésének hatására kialakuló lakótelepek olyan mértékű átmenő forgalmat is jelentenek, amelyek zavarják az itt élőket.

A kerület közösségi közlekedési ellátottsága jó, mind a hálózat sűrűsége, mind a szolgáltatás színvonala tekintetében.

A gyalogos és kerékpáros közlekedés a város rehabilitációval összefüggésben lassan, de folyamatosan fejlődik.

A belső kerületek parkolás szabályozása kizorítja a P+R jellegű forgalmat Zugló belső területeire és a metróállomások környezetébe, amely a lakóterületek útjait terheli (munkanapon 4100 P+R jellegű járműparkolást jelent).

A legösszetettebb problémát a parkolás jelenti, amely a rendelkezésre álló közterületek miatt korlátozott.

1.1.7. Közművesítés

Az ivóvízhálózat kiépítettsége 100%, azonban több vezetéke koros, elavult anyagú, így a lerakódások és meghibásodások esélye nagyobb, továbbá a tűzivíz szabályoknak sem felel meg. A vezetékek karbantartását a Fővárosi Vízművek folyamatosan végzi.

A kerület csatornázottsága teljese körű, azonban a régi építésű területeken a hálózat elavult. A megnövekedett vízzáró felületek miatt az egyesített rendszer túlterheltté vált. Tehermentesítő gyűjtők építése szükséges.

A Rákospatak vize szennyezett az elválasztott rendszerű területekről bele vezetett, tisztítatlan csapadékvíz, illetve a csatorna exfiltrációk miatt a talajvízbe jutott szennyezések miatt.

A kerületben az energiahálózatok a jelenlegi energiaigényeket teljes mértékben kielégítik, és rendelkeznek szabad kapacitásokkal. Az energiahálózatok rekonstrukciója ütemezetten történik. Távhő esetében a kerület lehetőségekkel rendelkezik egyrészt a hálózat lefedettségének bővítésére, másrészt a megújuló energiaforrások végfelhasználásban megjelenő részarányának növelésére. A fővárosi távhőhálózat független távhőközreteinek összekapcsolásával, az ellátásba vont területek növekedésével hosszabb távon a távhő versenyképessége javul.

1.1.8. Zöldfelületek, környezetvédelem

Az elmúlt évtizedek folyamán az iparterületek visszaszorultak a kerület területén. Ennek is köszönhetően az üzemi környezetterhelés csökkent, tovább néhány kármentesítéssel a korábbi talajszennyezések is megszüntetésre kerültek. Ezzel párhuzamosan a lakófunkció erősödött Zuglóban, amely során több új lakópark is épült. Ezek jellemzően a korábban beépítetlen zöldfelületeken, mezőgazdasági területeken létesültek (Paskál lakópark, Cordia Thermal Zugló lakópark, Hermína Happy Land lakópark), ugyanakkor a korábbi barnamezős területeken megjelenő lakóparkok (pl. Mandala lakókert) kedvező funkcióváltásként értelmezhetők.

Összvárosi szinten is kedvező zöldfelületi aránnyal rendelkezik a kerület, amely ökológiai, településklimatológiai szempontból is nagy fontossággal bír. A zöldfelületi rendszerben jelentős szereppel bírnak a közterületi zöldfelületek: a kerület területének mintegy 6 %-a közpark, városi park vagy egyéb kondicionáló zöldfelület, de ezeken a területeken kívül, jelentős közhasználatú zöldfelületekkel rendelkeznek a lakótelepek is. A közhasználatú zöldfelületek mellett ökológiai potenciállal bírnak a magánkertekben található zöldfelületek is, különösen az összefüggő fás növényzettel rendelkező kertek.

A kerület és egyúttal az egész város legjelentősebb zöldfelületi rendszereleme, a Városliget jelenleg méltatlan állapotban van, ezért különösen indokolt a Liget Budapest projektnek a park rehabilitációjára, megújítására vonatkozó projekteleme. Ugyanakkor ezzel együtt fenn áll a veszélye, hogy a tervezett múzeum-együttessel a Zugló szempontjából is rendkívül fontos, közparki funkció csökkeni fog.

Zugló másik meghatározó zöldfelületi eleme a Rákospatak. Ennek ellenére a korábbi évtizedekben már kezdeményezett Rákospatak revitalizáció nem jutott előbbre. A kisvízfolyások fejlesztésének összehangolása a sok érdekelt jelenléte miatt nehezen koordinálható sikeresen, emiatt a kerület jelentős vonzerőtől esik el.

1.2. Külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

A SWOT elemzéseknek számos módszertana létezik, jelen esetben az Európai Unió által alkalmazott módszertant vettük figyelembe, amely a SWOT elemeit belső és külső tényezőkre osztja fel az alábbiak szerint.

A helyzetelemzés összefoglalásnak módszertana

Erősségek – Belső tényezők	Pozitív dolgok egy helyzetről, vagy tevékenységről, ami jól működik, és lehet rá befolyása Zuglónak.
Gyengeségek – Belső tényezők	Olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyásunk, hogy Zugló megváltoztassa.
Lehetőségek – Külső tényezők	Olyan adottságok, amelyeket nem a kerület tud egyértelműen befolyásolni, de rájuk építve kihasználhatja az erősségeit.
Veszélyek – Külső tényezők	Olyan korlátok, amelyeket nem Zugló befolyásol, és kockázatot jelentenek.

A KERÜLET ÖSSZEGZŐ SWOT ELEMZÉSE

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Környezet - Sűrű közösségi közlekedés, de egyes területek ellátatlanok - A közterületek lehetővé teszik a kerékpárhálózat fejlesztését a belső utazások lebonyolításához - Megújuló tervezési környezet (országos, térségi és helyi szinten egyaránt); - Környezetszennyező gazdasági funkcióktól jellemzően már mentes a kerület. - Egy főre jutó zöldterületek nagysága magas, a zöldfelületi rendszer gazdag; a közel 90 hektáros Városliget mellett számos közhasználatú zöldfelület van Zuglóban, a lakótelepek környezete jellemzően parkosított.	Környezet - Jelentős közúti átmenő forgalom - Lakosság telken belüli parkolási igényeinek megoldatlansága - Egyes területek közösségi közlekedéssel ellátatlanok - A kerület forgalmasabb útvonalai mentén még mindig jelentős a gépjárműforgalomból eredő zajterhelés, légszennyezés. - A Rákospatak menti területek rekreációs szempontból kihasználatlanok, a patak vízminősége nem éri el a kívánt szintet.
Társadalom - Magas színvonalú bölcsődei és óvodai ellátás - Önkormányzat által kezdeményezett program a fejlődési és tanulási nehézségek kiszűrésére - Kiterjedt közoktatási infrastruktúra - Kiterjedt, szolgáltatások széles körét nyújtó szociális	Társadalom - A kerület egyes részeiben nem elegendő a bölcsődei és óvodai férőhelyek száma - Az általános iskolák kihasználtsága egyenetlen: egyes intézményekben 70% alatti, máshol évek óta férőhelyhiány jelentkezik - Hiányosságok az időskorúak ellátásában: időskorúak gondozóháza, demens időskorúak nappali ellátása - Idősek nappali ellátásában nem elegendő a

és gyermekjóléti intézményhálózat

- Népszerű kulturális-szabadidős intézmények
- Önkormányzati pályázatok a civil, nemzetiségi és egyházi szervezetek tevékenységének támogatására; Civil Ház létrehozása

- Ösztöndíjprogramok a rászoruló tanulók számára
- Sportinfrastruktúra fejlesztések, úszásoktatás a kerület oktatási intézményeibe járó diákoknak

Gazdaság

- Zugló egy fejlett, az országos és az EU-átlagot egyaránt meghaladó gazdasági fejlettségi mutatókkal rendelkező nagyváros része.
- A vállalkozások sűrűsége, nemzetgazdasági ágazatok szerinti megoszlása megfelel a budapesti átlagnak.
- A vállalatok jellemzően a fejlődő és magasabb hozzáadott értékkel rendelkező munkahelyeket biztosító tercier (szolgáltató) és kvaterner (kutatás-fejlesztés-innováció) szektorban tevékenykednek; fontos szerepet töltenek be a szakmai és műszaki tudományos tevékenységek, a kereskedelem és gépjárműjavítás, valamint az információs, kommunikációs ágazat.
- Zugló még mindig az egyik legvonzóbb és leginkább zöld karakterű pesti kerület.
- Az Önkormányzat költségvetése stabil, pályázati forrásokhoz szükséges önerőt biztosítani tudja.

férőhelyek száma

- A családsegítő és gyermekjóléti ellátásban a jogszabályban előírtnál alacsonyabb szakmai létszám
- Kamaszokat segítő, veszélyeztetettségüket csökkentő szolgáltatások hiánya
- Gyermekek, fiatalok pszichoterápiás ellátására – különösen a 14-18 éves korosztály esetén – nincs elegendő kapacitás
- Szakemberhiány az egészségügyi ellátásban
- Alacsony az önkormányzati bérházak száma, a lakásállomány állapota kedvezőtlen
- A meglévő kulturális intézmények nem elegendőek egy ilyen méretű kerület igényeinek kiszolgálására, nincs megfelelő befogadó kapacitású kulturális központ
- A kerület kulturális értékei nem ismertek a lakosság nagy része számára
- Nincsenek közösségi terek
- Kevés a lakosság számára hozzáférhető, megfelelő állapotú sportpálya; a köznevelési törvényben előírt mindennapos testnevelés feltételei nem mindenhol biztosítottak
- Közfelújításokat ellátó intézmények egy részében az akadálymentesítés nem megoldott

Gazdaság

- A zuglói vállalkozások bruttó hozzáadott értéke alacsony.
- A kerület nem profitál a budapesti idegenforgalom konjunktúrájából a Városliget közelsége ellenére sem.
- A kerületben a bérházak száma és a lakossági mobilitás alacsony.

LEHETŐSÉGEK**Környezet**

- Kerékpáros infrastruktúra fővárosi szintű fejlesztése
- Területileg differenciált parkolás szabályozás bevezetése
- Regionális gyorsvasúti megállók (S-Bahn) kiépítése a körvasúton
- A MFAV meghosszabbításánál a területfejlesztési (Rákospályaudvar rekonstrukciója) szempontokat és a lakótelepi forgalmi igényeket össze kell hangolni.
- TSZT 2015 szerint tervezett területfelhasználás tartálékai.
- Szabadtéri rekreációs, sportterületek, valamint az egészséges lakókörnyezet iránti lakossági igény növekedése;
- Távhővel való ellátottság bővülése, a fenntarthatósági szempontok érvényre jutása;
- A környezettudatosság erősödése, szemléletmód váltás.
- A Rákospatak integrált fejlesztése szerepel a 2014-2020 ciklus fővárosi projektjei között.

Társadalom

- Pozitív bevándorlási egyenleg
- Leromlott, ill. szegregációval veszélyeztetett területek szóróványosan, kisebb tömbökben fordulnak elő
- Aktív és tevékenységek széles körét ellátó civil és

VESZÉLYEK**Környezet**

- Tervezett tehermentesítő hálózatfejlesztések elmaradása
- Barnamezős területek átalakítása, rehabilitációja a finanszírozás hiánya és a csatlakozó kerületekben, agglomerációban rendelkezésre álló zöldmezős területkínálat, illetve a barnamezős területeken működő KKV-k forráshiánya miatt elmarad;
- Lakosság, vállalkozások forráshiánya a megújuló és energiahatékonysági pályázatokhoz szükséges önerő biztosításához;
- Kisvízfolyások fejlesztésének összehangolása a sok érdekelt jelenléte miatt nem koordinálható sikeresen.
- További elszegényedés – korszerűsítések, energia-hatékonysági felújítások elmaradnak, nehezebben fenntartható épületállomány;
- Forráshiány kultúra és sport területén: szponzoráció hiánya, TAO források megszűnése.

Társadalom

- A fővárosi átlaghoz képest magasabb az időskorúak lakosságon belüli aránya, a szociális és egészségügyi ellátórendszer kapacitásainak bővítéséhez szükséges források hiánya
- A házi segítségnyújtást érintő jogszabályi változás miatt rászorulókat eshetnek el a szolgáltatástól
- Növekedést mutat a sajátos nevelési igényű

egyházi szervezetek, jó együttműködés az önkormányzat és a szervezetek között

- Alternatív megoldások alkalmazása az idősellátásban
- Prevenció népegészségügyi programok kiszélesítése
- A Rákospatak környezetének rekreációs és közösségi célú hasznosítása
- Kerületi művészeti intézmények integrálása a kulturális életbe, kulturális értékek láthatóbbá tétele
- A kerületben működő közép- és felsőoktatási intézmények sok fiatal vonzanak a kerületbe

Gazdaság

- Kiváló közlekedési kapcsolatokkal rendelkező, nagyméretű fejlesztésre alkalmas terület: Rákospuszta.

gyermekek száma

- A szociális ellátást érintő jogszabályváltozások többéletterhet róhatnak az önkormányzatra
- Jogszabályváltozások miatt nehezebben kerülnek az ellátórendszer látókörébe a segítségre szoruló gyermekek, fiatalok
- A jogszabályi és intézményi változások következtében nehezebben érvényesülnek az esélyegyenlőségi törekvések
- A járóbeteg-szakellátás helyszínével kapcsolatos döntéshozatal (egy központi rendelő vagy a meglévő két helyszín megtartása) elhúzódsával romlik a jelenlegi intézmények állapota

- Európai uniós források korlátozott rendelkezésre állása

- Szociális bérlakások nagymértékű csökkenése rászorultak lakhatási lehetőségeit beszűkíti;

Gazdaság

- A kerületben található állami vagy magántulajdonban lévő területek fejlesztésére a kerületnek korlátozott ráhatása, és ezek fejlesztéséből a kerület nem tud profitálni.

- A kormányzati és a fővárosi fejlesztések, valamint a kerületi elképzelések összhangjának biztosítása kérdéses.

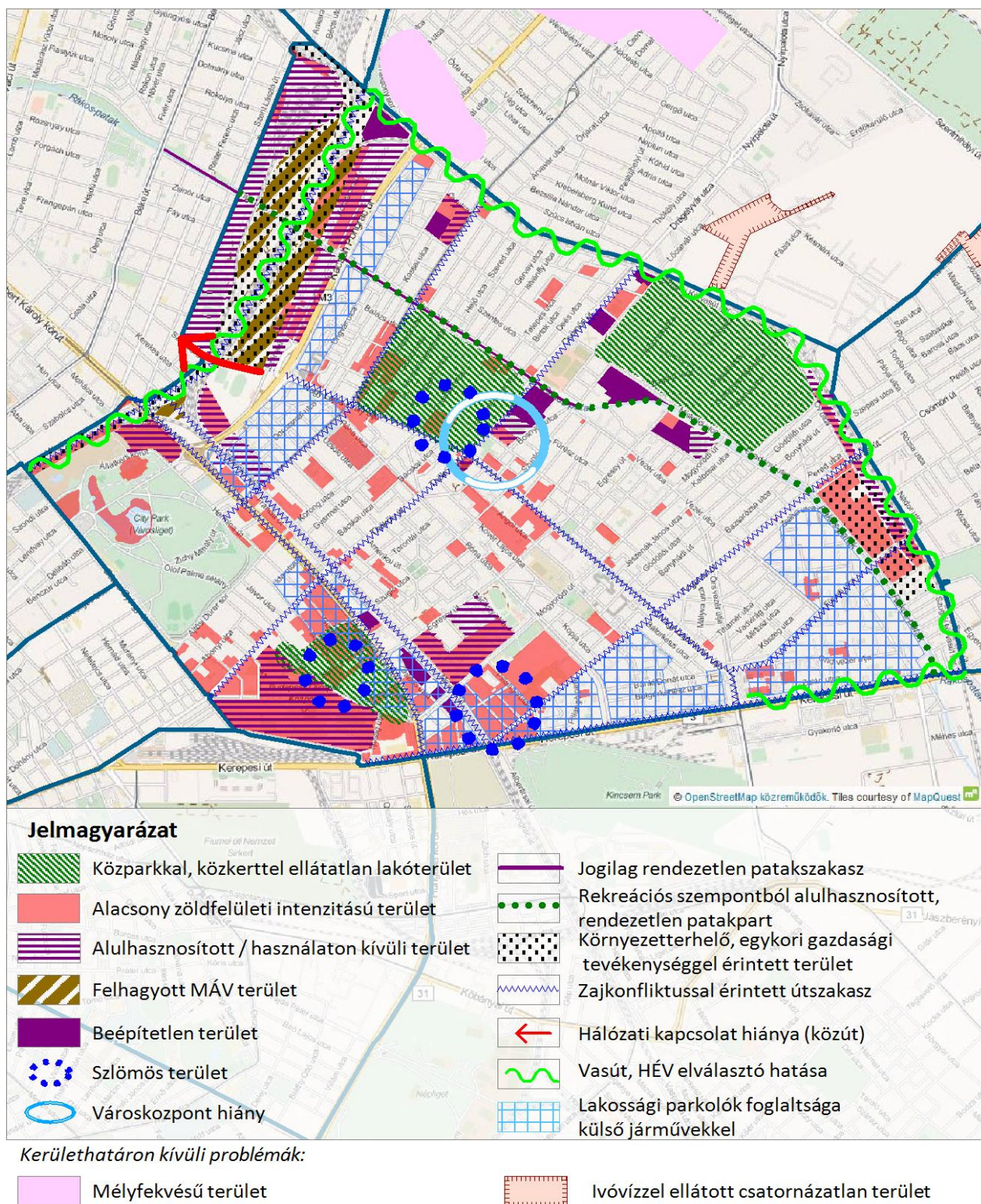
- A korábbi időszakhoz képest az európai uniós források jelentős mértékben csökkentek a 2014-20-as programozási időszakra;

1. táblázat: A kerület összegző SWOT elemzése

Forrás: saját szerkesztés

2. Problématérkép/értéktérkép

Az alábbi probléma- és értéktérképen a területileg beazonosítható, a tervi műfaj léptékének, a kerület életét jelentősen befolyásoló problémák és értékek kerülnek bemutatásra.

1. ábra: Problématérkép

Forrás: saját szerkesztés

Társadalom és humán infrastruktúra - problémák

Humán infrastruktúra

Egyes kerületszervezetekben férőhelyhiány jelentkezik a bölcsődei és óvodai ellátásban, míg máshol alacsonyabb kihasználtsággal működnek.

Az egészségügyi alapellátás nem teljesen kiegyenlített a kerület egészében.

Szabadidős-kulturális intézmények és a sportinfrastruktúra elhelyezkedése nem kiegyenlített.

Szegregációval veszélyeztetett területek

A társadalmi problémák területileg leginkább a szegregációval veszélyeztetett, illetve leromlott területekre fókuszálódnak. Ezek részletes elemzését a 2.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek alfejezet tartalmazza.

Gazdaság - problémák

Tulajdonviszonyok

A befektetésre alkalmas (üres) telkek tulajdonviszonyai sokszor rendezetlenek, gátolva a jövőbeli fejlesztési lehetőségeket.

Az önkormányzat gazdálkodása - problémák

Nem releváns, az önkormányzat gazdálkodásának problémái területi szemléletben nem értelmezhetőek.

Zöldfelületi problémák, konfliktusok

Közpakkal, közkerttel ellátatlan lakóterületek:

A meglévő zöldterületek területi eloszlása egyenlőtlen, Alsórákos-belső kertvárosi része, valamint Belső Zugló Stadionok térsége ellátatlan. Problémát jelent, hogy a beállt lakóterületeken új zöldterületek kialakítására kevés lehetőség mutatkozik.

Alacsony zöldfelületi intenzitású terület:

Zugló egész területére átlagos zöldfelületi borítottság jellemző, azonban zöldfelületi hiány jelentkezik a Mogyoródi út melletti iparterületeken, illetve a Stadionok térségében.

Rekreációs szempontból alulhasznosított, rendezetlen patakpart:

A Rákospatak jelentős rekreációs és ökológiai potenciálja ellenére egyelőre rekreációs szempontból alulhasznosított. A burkolt patakmeder, a patak vonalvezetése és a környező területhasználatok (pl. parkoló) miatt ökológiai jelentősége alacsony. A patak környezete rendezetlen, rekreációs funkciókban szegény, városképi megjelenése (különösen a magasfeszültségű távvezeték miatt) potenciáljához mérten szegényes és degradált. Ennélfogva a terület rekreációs és kerékpáros közlekedési szempontból alulhasznosított.

Környezeti problémák, konfliktusok

Zajkonfliktussal érintett útszakasz

Feltűntetésre kerültek a stratégiai zajtérkép alapján jelentősnek mondható, küszöbérték feletti zajszinttel érintett útszakaszok (jellemzően közösségi közlekedéssel érintettek): az M3 autópálya bevezető szakasza, valamint a Erzsébet királyné útja, Hungária körút, Thököly út, Csömöri út, Fogarasi út (Róna utca - Öv utca), Füredi utca (Vezér utca - Nagy Lajos király útja), Kerepesi út (Hungária út - Pongrác utca), Nagy Lajos király útja (Bánki Donát utca - Kacsóh Pongrác utca), Telepes utca. Az M3 autópálya bevezető szakasza mellett megvalósult zajárnyékoló-falakkal már kisebb a konfliktus mértéke az érintett területen.

Környezetterhelő, egykori gazdasági tevékenységgel érintett terület

A kerületben beavatkozást igénylő talajszennyezettség jellemzően a vasúti területeken és a barmező területeken ismert. Ezek a szennyezések a területek távlati hasznosítását jelentősen befolyásolhatja.

Épített környezet - problémák

Alulhasznosított területek

A megfelelő befektetői tőke és hasznosítás hiánya miatt a használaton kívüli területek esetében probléma a nem kiaknázott lehetőségekben rejlik, illetve a meglévő épületállománnyal rendelkezők esetén az épületállomány avulásnak indult.

Közlekedés - problémák

Hálózati kapcsolatok hiánya

A kerületet vasútvonalak és HÉV pályatestek határolják, amelyek átjárhatóságának is gátat szabtak.

Az elérhetőség tekintetében a Nagy Lajos király útja hálózati kapcsolatai hiányosak a Rákosrendező irányába.

A vasút és a HÉV elválasztó hatása

A kerületközi közlekedés szerkezetét meghatározzák a kerületet keresztező és érintő vasútvonalak, a Nyugati pályaudvarra befutó vasútvonalak, a Rákosrendező pályaudvar, a körvasútsor valamint a H8 Gödöllői HÉV-H9 Csömöri HÉV vonalai. A kerület elérhetőségét, a belépési pontjainak helyét számos vasúti keresztezés (szintbeni és különszintű) határozza meg.

Lakossági parkolók foglaltsága külső járművekkel

A szomszédos városközponti kerületek parkolás szabályozása kizorítja a várakozó járműveket Zugló belső területeire. A kerület más részein a kötöttpályás közlekedési vonalak (metró, villamos) mentén azok végállomásainál, átszálló csomópontjainál és az egyes állomások környezetében további P+R jellegű járműparkolás történik, amely a lakóterületek útjait terheli. A parkoló járművek száma munkanapon eléri a 4100 darabot.

A közösségi közlekedés lefedettségének hiánya

A kerület belső részein egyes területek, például a Mogyoródi út és a Róna utca mellett ellátatlanok közösségi közlekedéssel.

Forgalombiztonság

A gyalogos biztonságot veszélyezteti a jelzőlámpás gyalogátkelőhelyek valamint a gyaloghidak hiánya a Rákospataknál.

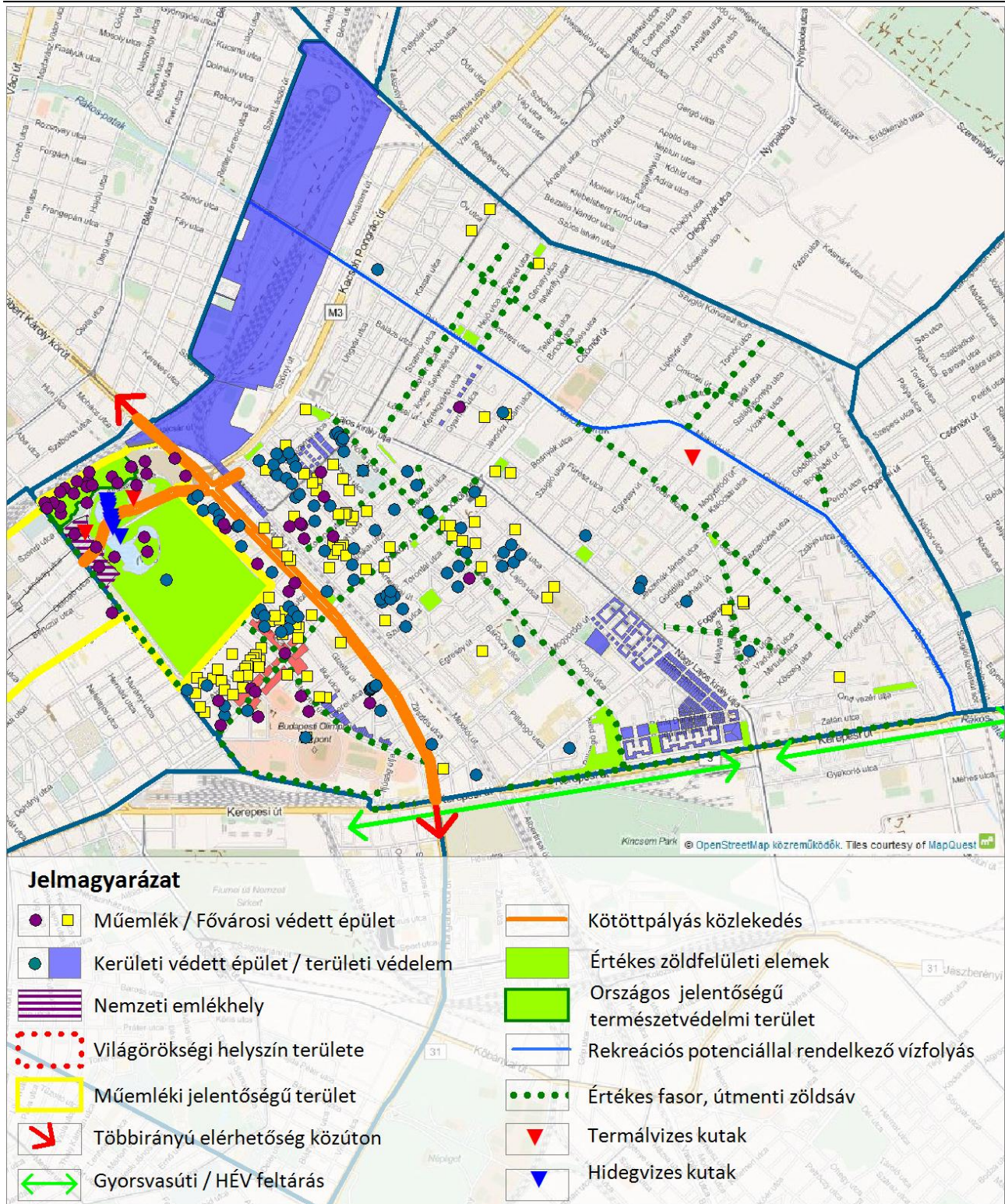
Közművesítés - problémák

Termálkutak és temálfürdők

A kerületben két jelentős gyógyfürdő üzemel, a Széchenyi Gyógyfürdő és a Paskál Strandfürdő. A Széchenyi Gyógyfürdő II. kútja és a Paskál kút nagy hőmérsékletű, és nagy kapacitású kutak, amik lehetővé teszik, hogy további budapesti fürdőket és egyéb létesítményeket is el tudjanak látni termálvízzel.

Jogilag rendezetlen patakszakasz

A teleknyilvántartás és a tényleges állapot között sokszor igen jelentős mértékű eltérések mutatkoznak, így az egyes övezetek nem a szükséges helyre kerülnek, mely később esetleg a telek használatát is veszélyeztethetik. Zuglóban a Rákospatak egy szakasza (Kacsóh Pongrác út és Bosnyák utca között) érintett.

2. ábra: Értéktérkép

Társadalom és humán infrastruktúra értékei

Néhány kerületrészt kivételével közszolgáltatásokkal jól ellátott kerület.

Az önkormányzat gazdálkodásának értékei

Nem releváns, az önkormányzati gazdálkodás értékei területi szemléletben nem jellemezhetőek.

Táji-természeti adottságok, zöldfelületi rendszer értékei

Értékes természeti terület

Zugló és egyúttal Budapest egyik legértékesebb közparkja a Városliget, ami jelentős vonzerőt ad a kerületnek, de további értékes zöldfelületi elemek is találhatók a kerületben.

Országos jelentőségű természetvédelmi terület

A kerület területén egyedüli országos jelentőségű védett természeti terület a Fővárosi Állat- és Növénykert, amely meglévő beállt növényállományával szintén fontos szerepet játszik a főváros környezetminőségének javításában, településökológiai viszonyainak szabályozásában. Mindamelllett egyedülálló növény- és állatgyűjteményével kiemelkedő szereppel bír országosan is.

Rekreációs potenciállal rendelkező vízfolyás

A Rákos-patak kerületi szakasza jellemzően lakóterületeket érint, és a patak menti zöldfelületek jól megközelíthetőek, ennél fogva a vízfolyás környezetének rekreációs hasznosításra kitűnően alkalmas. Ugyanakkor a patak melletti helybiztosítás még alkalmassá teszi az ökológiai kapcsolat fejlesztésére is.

Értékes fasor, útmenti zöldsáv

A századfordulós városrendezési elképzelések nyomán részben megvalósult széles közterületi zöldsávok és a fasorok jelentős értéket képeznek.

Termálvizes kutak, hidegvizes kutak

A kerület területén található kutak jelentős értéket hordoznak. Ezek hasznosítása csak részben megoldott. A Széchenyi fürdő meleg vizét részben a Fővárosi Állat- és Növénykert hasznosítja.

Épített környezet értékei

Alulhasznosított területekben rejlő fejlesztési potenciál

Az alulhasznosított, használaton kívüli területeken jelentős fejlesztési lehetőség kínálkozik beépítésre és szabadterületek fejlesztésére egyaránt.

Építészeti értékek

Zugló jelentős építészeti értékekkel rendelkezik, melyek hozzájárulnak az értékes településképhez.

Közlekedés és közművesítés értékei

Országos közúthálózati kapcsolatok

A kerületet nyugatról határoló Hungária gyűrű az érintett Duna-hidakon keresztül (Rákóczi híd, Árpád híd) közvetlenül kapcsolódik az országos közúthálózati elemekhez

Gyűrű irányú közúti kötőtpályás közlekedési kapcsolatok

Az 1-es és 3-as villamosok a főváros külső, gyűrű irányú viszonylatai, melyek a kerületközi utasforgalmi igények kielégítése szempontjából jelentősek.

Átmérős városi gyorsvasúti kapcsolatok

kerületet északról határoló M2 illetve átszállással az M3 metróvonal megfelelő eljutási lehetőséget biztosít a belváros irányába, a kapcsolódási pontok elfogadható szintű ráhordással rendelkeznek.

3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.1. Kerületszempiek elemzése

A kerületszempiek részletes leírása - beépítés, épített környezet jellemzői, funkciók - megtalálható a helyzetfeltáró munkarészben. A kerületszempiek KSH adatok alapján történő elemzése, összehasonlítása szintén a helyzetfeltáró munkarészben olvasható.

Az alábbiakban az egyes kerületszempiek összefoglaló értékelését mutatjuk be, mely a városrészi célok meghatározásának kiindulópontját jelenti.

3.1.1. Alsórákos – Belső kertváros

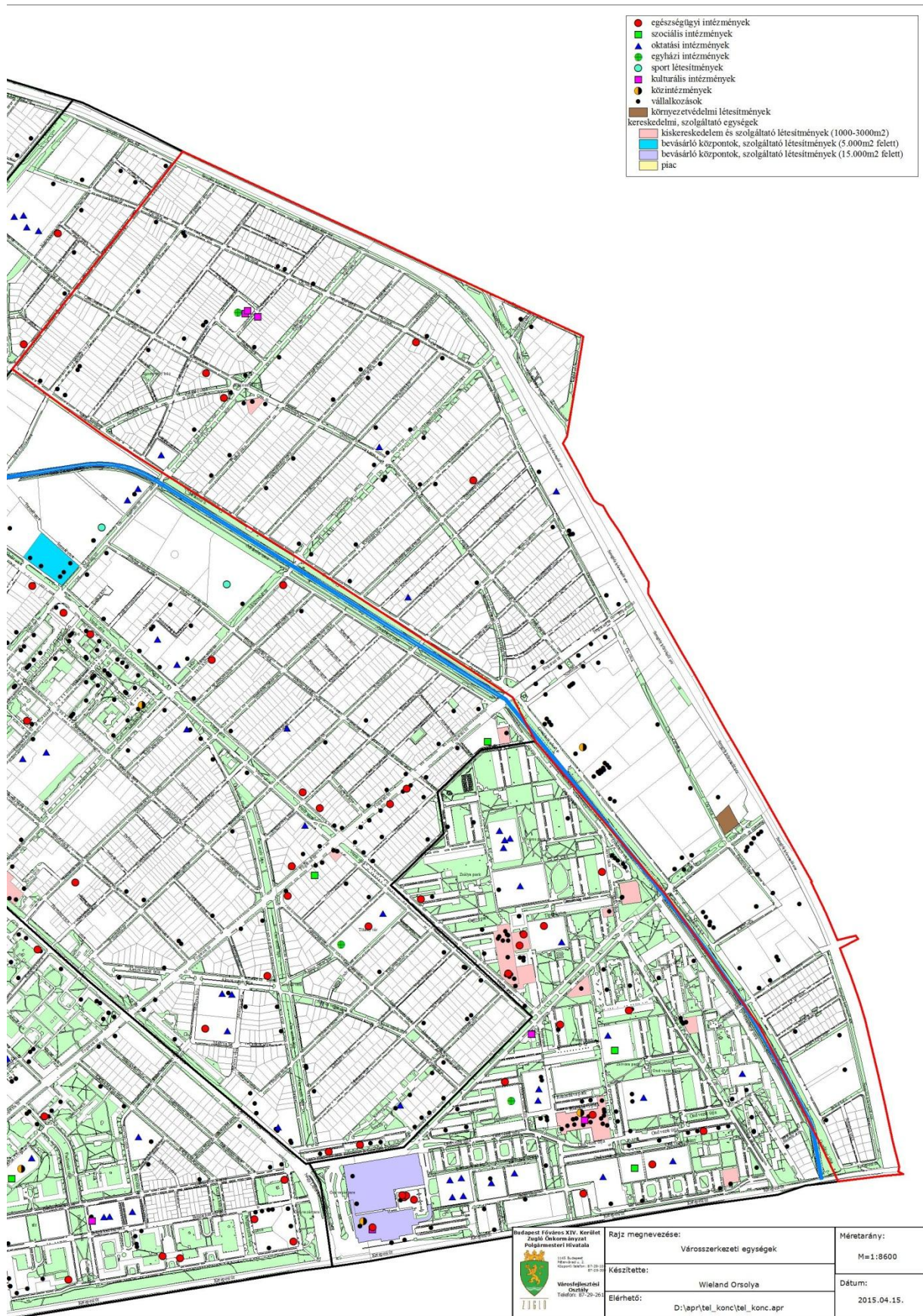
3. ábra: Alsórákos – Belső kertváros térképe

Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statisztikai folyamatok összegzése	Viszonylag kis lakosságszámú kerületrész (4.343 fő). A kerületi átlagnál fiatalosabb korszerkezettel rendelkezik: a 15 év alattiak aránya 14,5%, az idősek aránya 25,7%. Viszonylag magas a felsőfokú végzettségűek aránya (42,8%), a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya megfelel a kerületi átlagnak (6,7%). A gazdaságilag aktív népesség aránya (49,9%) és a foglalkoztatottsági ráta (66,3%) megfelel a kerületi átlagnak. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (14,9%) alacsonyabb a kerületi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (30,1%) alacsonyabb a kerületi átlagnál, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 34,7%.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	Viszonylag fiatalos korszerkezet, a kerületi átlagnál magasabb a felsőfokú végzettségűek aránya. A vállalkozások nagyrészt az Erzsébet királyné útjára, kisebb mértékben a Fűrész utcára koncentrálnak. Korlátozott sebességű övezet. A közterületek lehetővé teszik a kerékpárhálózat fejlesztését. A Rákospatak felől közösségi közlekedéssel ellátatlan, tömegközlekedési kapcsolatok csak a Nagy Lajos király útja, Erzsébet királyné útja és a Telepes utca irányába érhetők el. A Rákospatak menti területek rekreációs szempontból kihasználatlanok.
Problémák ("gyengeségek")	A kerületrészben nem található nagyobb (1000 m² fölötti) kiskereskedelmi és szolgáltató egység vagy bevásárló központ. Bölcsődei ellátás szempontjából kevésbé jól ellátott kerületrész¹. Egy óvoda működik, ahol a helyzetfeltárás szerint problémát okoz a férőhelyek száma. Közösségi terek hiánya.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

¹ Az egyes kerületrészek bemutatásánál azokat jelöltük meg kevésbé jól ellátottnak, amelyekben nem található bölcsőde, ill. a szomszédos kerületrészekben sem, vagy csak az adott kerületrésztől távolabb. Figyelemmel a körzethatárokat, az óvodai ellátás kerületrészenkénti elemzése korlátozottan értelmezhető. Azokat a területeket jelöltük meg problémaként, ahol olyan óvoda működik, amelyet a helyzetfeltárás során az átlagosnál leterheltebbként jelöltek meg.

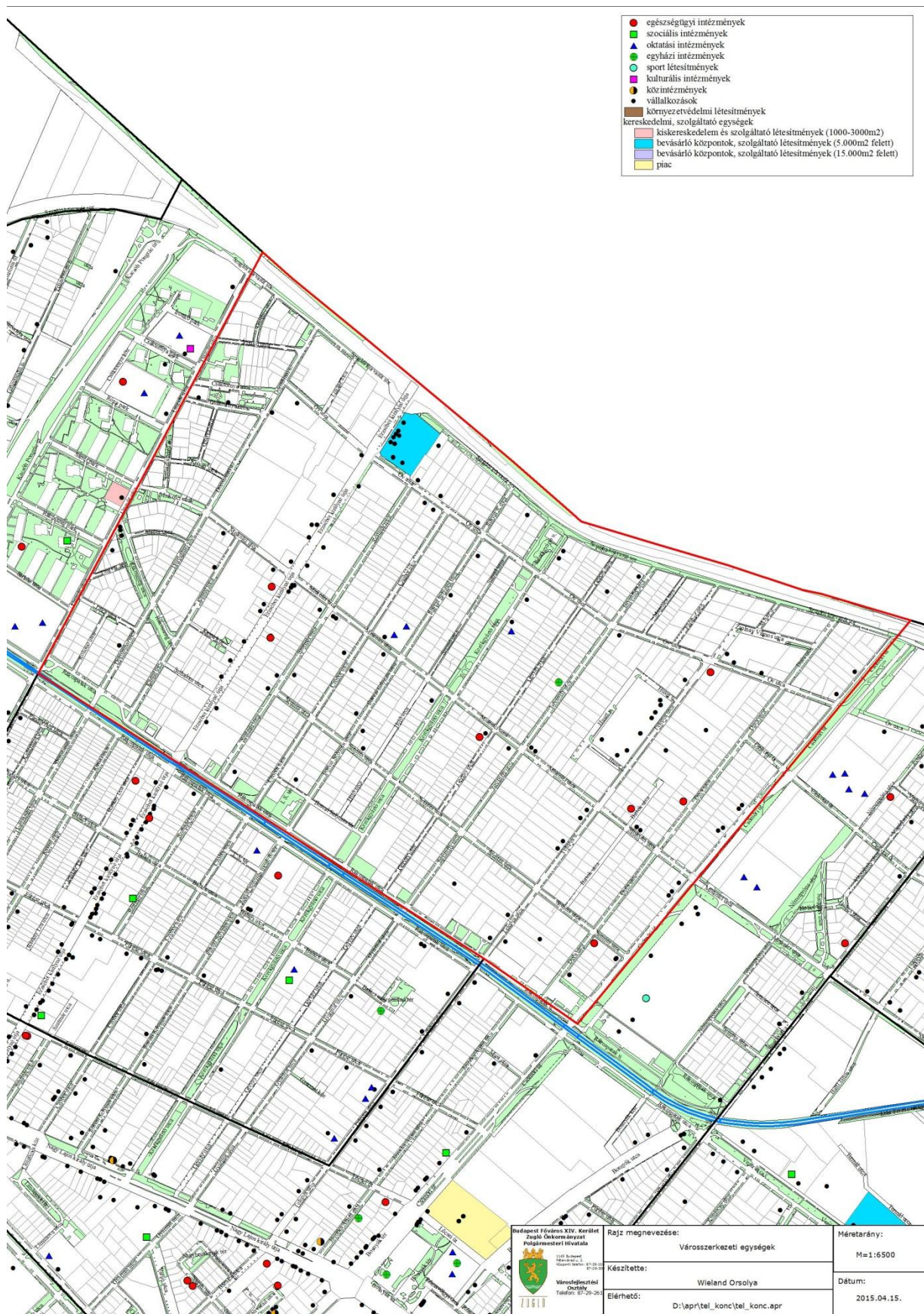
3.1.2. Alsórákos déli rész patakon túli terület

4. ábra: Alsórákos déli rész patakon túli terület térképe
 Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statistikai folyamatok összegzése	A kerületszám lakossága 8.024 fő. A kerületi átlagnál fiatalosabb korszerkezettel rendelkezik: a 15 év alattiak aránya 16,1%, az idős lakosok aránya 25,2%. Zuglón belül ez a kerületszám a második a felsőfokú végzettségűek arányát tekintve (46,6%), alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (4,8%). A gazdaságilag aktív népesség aránya enyhén alacsonyabb a kerületi átlagnál (48,3%), de a foglalkoztatottsági ráta kicsit magasabb (65,9%). A munkanélküliségi ráta (7,6%) és az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (11,5%) a Pillangópark után itt a legalacsonyabb. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (29,6%) alacsonyabb a kerületi átlagnál, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (32,8%) a kerületben a harmadik legalacsonyabb.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	Viszonylag fiatalos korszerkezet, a kerületi átlagnál jelentős mértékben magasabb a felsőfokú végzettségűek aránya. Jók a kerületszám foglalkoztatási mutatói is: alacsony a munkanélküliségi ráta és az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok aránya. A vállalkozások nagyrészt az Erzsébet királyné útjára, kisebb mértékben a Fűrész utcára koncentrálódnak. A kerületszám rendelkezik egy jelentősebb ipari/gazdasági övezettel a Fogarasi út – Körvasút sor – Rátót utca – Gvadányi utca által körülhatárolt területen. Ezt leszámítva a vállalkozások szétszórtan helyezkednek el a kerületszamban. Viszonylag magas zöldfelületi intenzitás, értékes közterületi fasorok.
Problémák ("gyengeségek")	A már említett, jelentősebb ipari/gazdasági övezettől eltekintve a vállalkozások szétszórtan helyezkednek el a kerületszamban. Forgalomvonzó és forgalomkeltő területek: Peugeot Gamblini, Frissbeton, Sinergy. A körvasút elválasztó hatása. Jelentős közúti átmenő forgalom (Fogarasi út). Egyes területek (körvasút menti területek, Gödöllő u. - Bonyhádi út környezete) közösségi közlekedéssel ellátatlanok. Forgalomvonzó és forgalomkeltő területek: Peugeot Gamblini, Frissbeton, Sinergy, Mélyépítő Kft, Rátót Center, H-TECH. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Fogarasi út érinti a területet. Gazdasági területek közé ékelődő lakóépületek – Panoráma lakópark Közparkokkal, közterekkel kevésbé jól ellátott lakóterületek. Bölcsődei ellátás szempontjából kevésbé jól ellátott kerületszám. Közösségi terek hiánya.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Regionális gyorsvasúti megálló kiépítése a körvasúton (Kerepesi út).
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	Tervezett tehermentesítő hálózatfejlesztési elemek elmaradása (Körvasút menti körút).

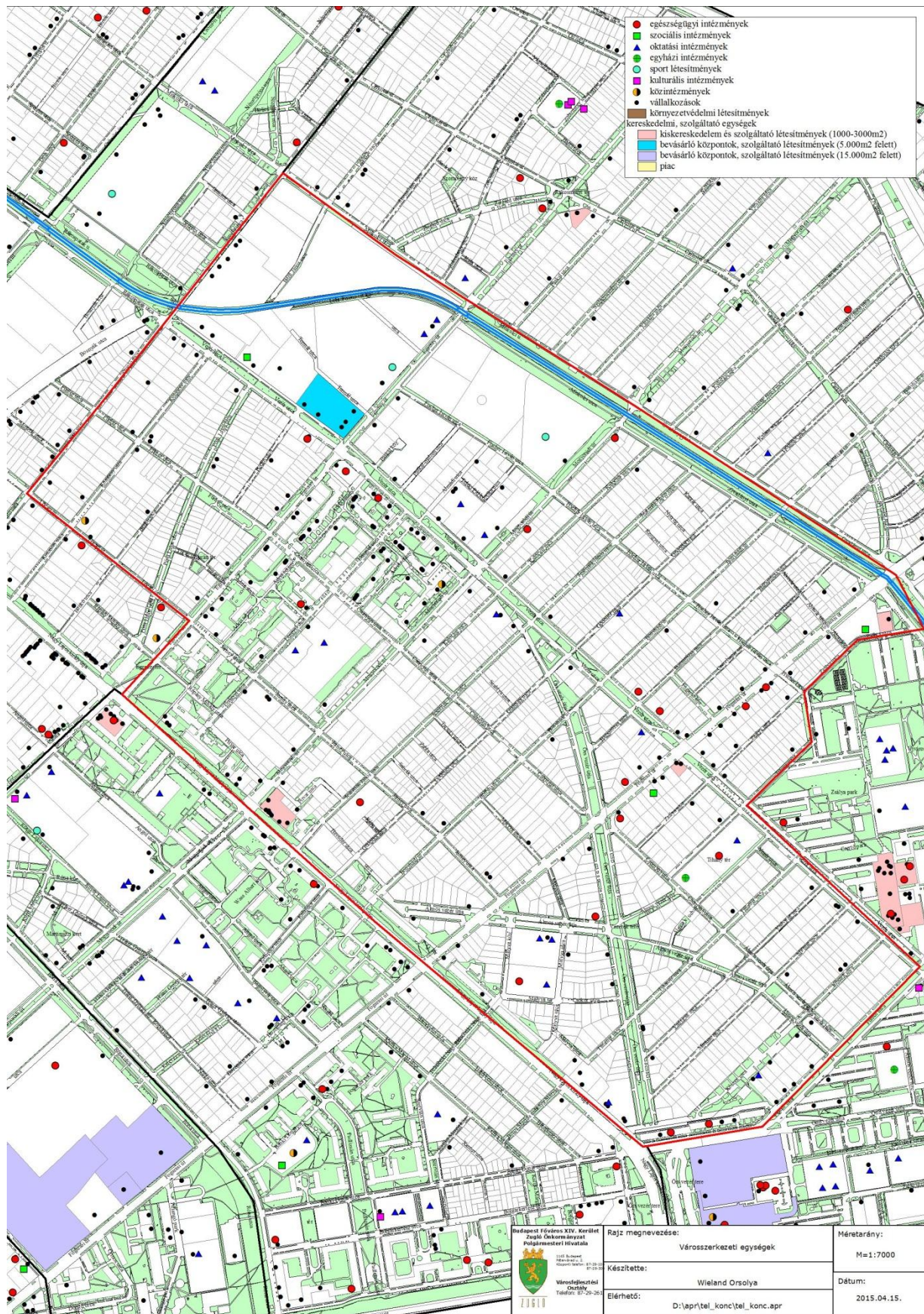
3.1.3. Alsórákos patakon túli terület – északi rész

5. ábra: Alsórákos patakon túli terület – északi rész térképe
 Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statisztikai folyamatok összegzése	A kerületszám lakossága 8.228 fő. A legfiatalosabb korszakkal rendelkezők (a 15 év alattiak aránya 17,6%), és egyben itt élnek a legkisebb arányban időskorú lakosok (19,7%). Zuglón belül itt a legmagasabb a felsőfokú végzettségűek aránya (49,1%), és alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (4,7%). A gazdaságilag aktív népesség aránya (52,3%) és a foglalkoztatottsági ráta (68,3%) egyaránt magasabb a kerületi átlagnál. A munkanélküliségi ráta a kerületszámok között a harmadik legalacsonyabb (8,2%). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (11,5%) jóval alacsonyabb a kerületi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (28,0%) alacsonyabb a kerületi átlagnál, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (28,5%) a kerületben a legalacsonyabb.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	Zuglón belül a legfiatalosabb korszakkal rendelkező kerületszám, a megfelelő korosztály közel fele pedig felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A lakosság foglalkoztatási mutatói is minden szempontból jobbak a kerületi átlagnál. A kerületszám gazdasága szempontjából kiemelendő az Erzsébet királyné útja és az Öv utca kereszteződésében található Ravak Business Center (5000 m² fölötti bevásárló központ, szolgáltató létesítmény). Viszonylag sok vállalkozás található az Erzsébet királyné útján, valamint a Telepes utcában. Korlátozott sebességű övezetek. Viszonylag magas zöldfelületi intenzitás. Rendelkezésre áll két szabadtéri sportpálya.
Problémák ("gyengeségek")	A már említett sűrűsödésektől eltekintve a vállalkozások szétszórtnak helyezkednek el a kerületszámokban. A körvasút elválasztó hatása. Jelentős közúti átmenő forgalom (Erzsébet királyné útja). A Rákospatak felől közösségi közlekedéssel ellátatlan, tömegközlekedési kapcsolatok csak az Erzsébet királyné útja, Öv utca és a Telepes utca irányába érhetők el. Közösségi terek hiánya.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Regionális gyorsvasúti megálló kiépítése a körvasúton (Erzsébet királyné útja).
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	Tervezett tehermentesítő hálózatfejlesztési elemek elmaradása (Körvasút menti körút).

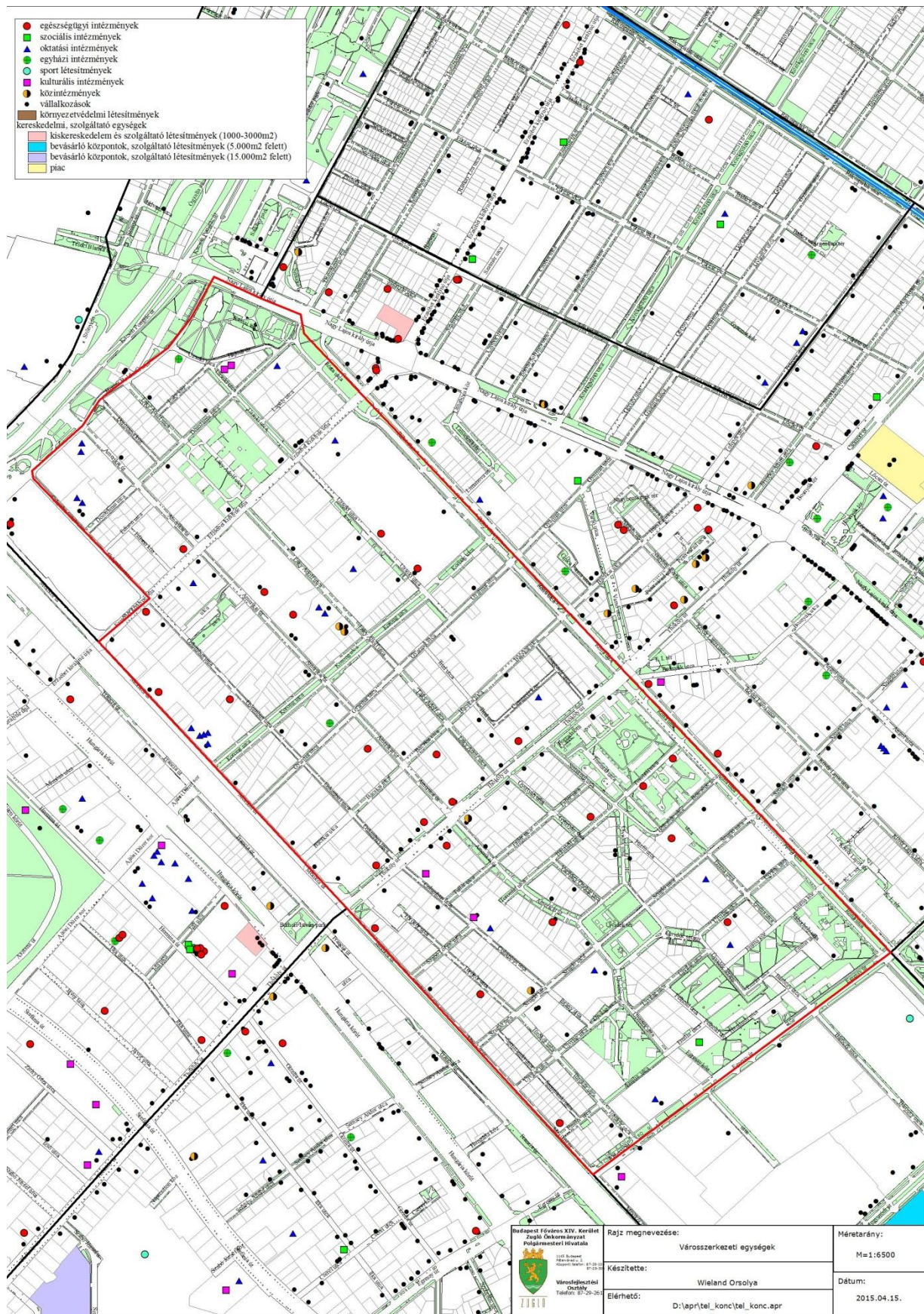
3.1.4. Alsórákos-déli rész Vezér út térsége

6. ábra: Alsórákos-déli rész Vezér út térsége térképe
 Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statistikai folyamatok összegzése	A második legnagyobb létszámú zuglói kerületrész (17.436 fő). Korszerkezete nagyrészt megfelel a kerületi átlagnak (a 15 év alattiak aránya 12,3%, a 60 fölöttiek aránya 27,1%). Viszonylag magas a felsőfokú végzettségűek aránya (42,0%), és alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (4,7%). A gazdaságilag aktív népesség aránya (47,3%) és a foglalkoztatottsági ráta (62,7%) egyaránt alacsonyabb a kerületi átlagnál. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (13,8%) alacsonyabb a kerületi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (33,8%) viszonylag magas, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 34,4%.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	A kerületrészben a felsőfokú végzettségűek aránya magas, alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya. A kerületrészben található három darab 1000 m² fölötti kiskereskedelmi és szolgáltató létesítmény (Vezér utca és Fogarasi út sarkán, a Nagy Lajos király útja és Mogyoródi út sarkán, a Zsálya utca és Fogarasi út sarkán) valamint egy 5000 m² fölötti bevásárló központ, szolgáltató létesítmény (a Vezér utca és Egressy utca sarkán, a Paskál fürdő közelében). Viszonylag magas a vállalkozások száma a Mogyoródi utca, Vezér utca és Egressy utca által körülhatárolt területen. A Paskál fürdő fejlesztése felértékelheti a környéket, a korábbi megkezdett beruházások pozitív mérleggel zárulhatnak, további fejlesztések generálódhatnak. Korlátozott sebességű övezetek. A közterületek lehetővé teszik a kerékpárhálózat fejlesztését. Viszonylag magas zöldfelületi intenzitás. Közzolgáltatások szempontjából nagyon jól ellátott kerületrész (általános iskola, több bölcsőde, óvoda, háziorvosi rendelő, időskorúak nappali ellátása). A Mogyoródi úti sportpálya a közelmúltban korszerűsítésre került és jelenleg is folyamatban van a fejlesztése. Elegendő terület áll rendelkezésre további funkciók kialakításához. A kerületrészben található továbbá két kisebb szabadtéri sportpálya.
Problémák ("gyengeségek")	A gazdasági aktivitás és a foglalkoztatottság mutatói (az aktív népesség aránya, a foglalkoztatottsági ráta, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya) rosszabbak a kerületi átlagnál. Jelentős közúti átmenő forgalom (Fogarasi út, Mogyoródi út). Egyes területek (pl. Gvadány úttól délre eső területe) közösségi közlekedéssel ellátatlanok. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Nagy Lajos király útja, Fogarasi út, Füredi út érinti a területet. Az Adria sétány - Lengyel utca - Csernyus utca által lehatárolt terület rossz szegregációs mutatója.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

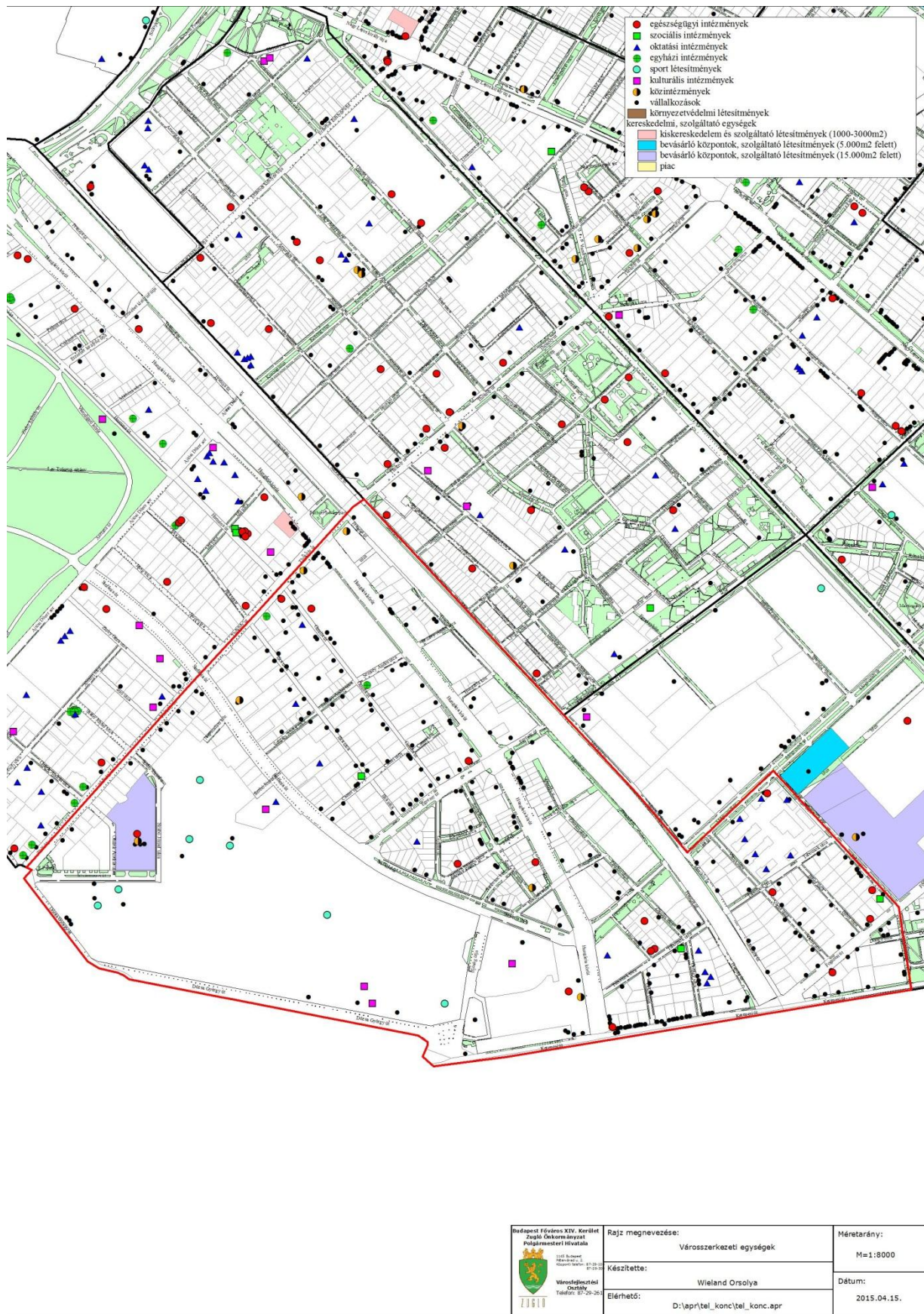
3.1.5. Belső-Zugló Herminamező– Törökőr

7. ábra: Belső-Zugló Herminamező– Törökőr térképe
Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statistikai folyamatok összegzése	Az ötödik legnagyobb létszámú zuglói kerületrész (12.194 fő). Korszerkezetét tekintve a 15 év alattiak aránya enyhén alacsonyabb a kerületi átlagnál (11,1%), ám a 60 fölöttiek aránya itt a legmagasabb a kerületen belül (32,5%). Magas a felsőfokú végzettségűek aránya (44,1%), és alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (4,8%). A gazdaságilag aktív népesség aránya enyhén alacsonyabb a kerületi átlagnál (48,0%), de a foglalkoztatottsági ráta magasabb (67,9%). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (12,0%) alacsonyabb a kerületi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (28,2%) alacsonyabb a kerületi átlagnál, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (40,2%) a kerületben a negyedik legmagasabb.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	Viszonylag jó képzettségi mutatók (magas a felsőfokú végzettségűek, alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya). Korlátozott sebességű övezet a Thököly út és az Egressy út között. Jelentős védett épületállomány (Műemlék, Fővárosi és Kerületi helyi védett). Közfoglalkoztatások szempontjából nagyon jól ellátott kerületrész (több bölcsőde, óvoda, általános iskola, háziorvosi rendelő, időskorúak nappali ellátása). Rendelkezésre állnak a szabadidő eltöltéshez alkalmas közösségi terek (Zuglói Ifjúsági Centrum, sportpályák).
Problémák ("gyengeségek")	Idősödő kerületrész, a gazdaságilag aktív népesség aránya magasabb a kerületi átlagnál, kedvezőtlenebbek a foglalkoztatási mutatók. A vállalkozások száma alacsony, jórészt csak a Thököly úton található pár vállalkozás. A Nyugati pályaudvarra befutó vasútvonal (MÁV 100. sz. vasútvonal) elválasztó hatása. Jelentős közúti átmenő forgalom (Thököly út, Egressy út). Egyes területek (pl. Szugló utca környezete) közösségi közlekedéssel ellátatlanok. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Thököly út érinti a területet. A Thököly út menti területen a parkolóhelyek telítettsége, a lakossági parkolóhelyek külső járművekkel való foglaltsága. Hungária körút menti lakóterületek. Rendkívül alacsony zöldfelületi intenzitású területek a Törökőr városrész területén. Az egyik általános iskolában férőhelyhiány mutatkozik (Jókai Mór Ált. Isk.)
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Területileg differenciált parkolás szabályozás bevezetése.
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

3.1.6. Belső-Zugló Stadionok térsége

8. ábra: Belső-Zugló Stadionok térsége térképe
Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statistikai folyamatok összegzése	A harmadik legnagyobb létszámú zuglói kerületrész (15.304 fő). A kerületen belül itt a legmagasabb a 15-59 évesek aránya (68,4%): a 15 év alattiak aránya 10,4%, a 60 fölöttiek aránya 21,2%. A kerületi átlagnál alacsonyabb a felsőfokú végzettségűek aránya (38,0%), ám itt a legmagasabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (9,2%). A gazdaságilag aktív népesség aránya magasabb a kerületi átlagnál (53,3%), de a foglalkoztatottsági ráta alacsonyabb (63,5%). A munkanélküliségi ráta itt a legmagasabb (10,4%). Viszonylag magasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (19,7%). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (33,8%) a kerületben a harmadik legmagasabb, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 35,0%.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	Viszonylag sűrű és egyenletes a vállalkozások megoszlása a kerületrészben (a Dózsa György út, Kerepesi út, Hungária körút és Stefánia út által körülhatárolt Stadionok térséget leszámítva). Jelentős bevásárló központ a területen a Récsei Center (15000 m² fölötti bevásárló központ, szolgáltató létesítmény). Korlátozott sebességű övezetek a Stefánia út és Hungária körút között. Jelentős védett épületállomány (Műemlék, Fővárosi és Kerületi helyi védett). Országos jelentőségű sportlétesítmény – Puskás Ferenc stadion. Közfoglalkoztatások szempontjából jól ellátott kerületrész (bölcsőde, óvodák, általános iskola, háziorvosi rendelő).
Problémák ("gyengeségek")	Fiatalos korszerkezet, de a kerületi átlagnál alacsonyabban képzett lakosság. A kerületi átlagnál rosszabbak a foglalkoztatási mutatók is: foglalkoztatottsági ráta alacsony, munkanélküliségi ráta a legmagasabb a kerületen belül, magas az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya. Jelentős közúti átmenő forgalom (Thököly út). A Nyugati pályaudvarra befutó vasútvonal (MÁV 100. sz. vasútvonal) elválasztó hatása. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Thököly út érinti a területet. A szomszédos városközponti kerületek parkolás szabályozása kizorítja a várakozó járműveket Zuglói belső területeire. P+R rendszerű a parkolás a Puskás Ferenc Stadionnál és a Papp László Budapest Sportaréna környékén. A parkolóhelyek telítettsége, a lakossági parkolóhelyek külső járművekkel való foglaltsága. Alacsony zöldfelületi intenzitás. Közparkokkal kevésbé jól ellátott lakóterületek. Itt található a KSH adatai alapján szegregációval veszélyeztetettnek minősülő, Cserei u. – Ilka u. – Egressy út – Stefánia út által lehatárolt tömb, valamint egy további leromlott terület (Mogyoródi út – Mexikói út – Fogarasi út – Pillangó utca – Tábornok utca – Várna utca). Leromlott állapotú, alacsony komfortfokozatú szociális bérlakások. Közösségi terek hiánya.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Területileg differenciált parkolás szabályozás bevezetése. Regionális gyorsvasúti megálló kiépítése a MÁV 100. sz. vonalon (Törökőr). Belváros – Újpalota irányú villamos.
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

3.1.7. Belső-Zugló Városliget térsége

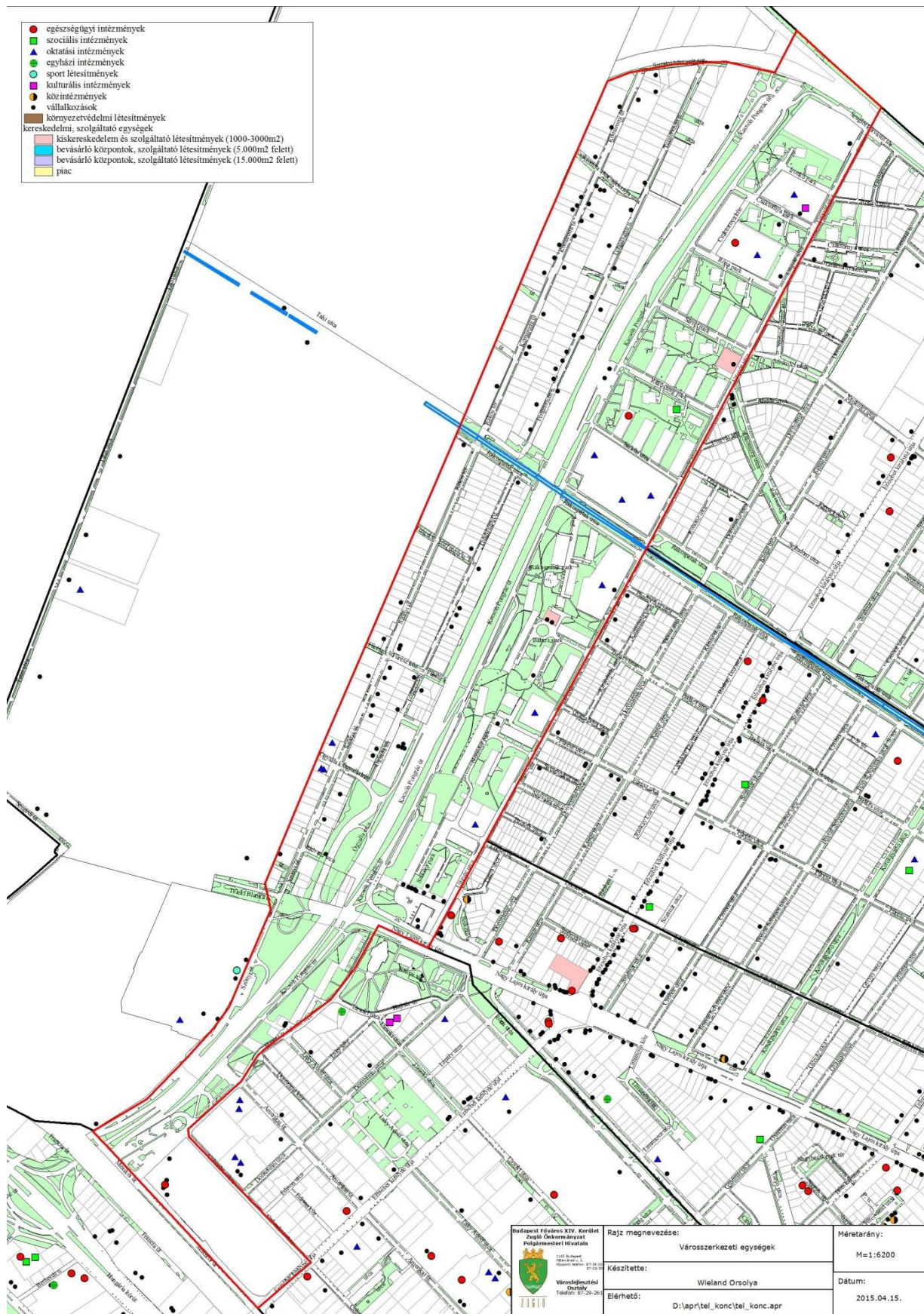
9. ábra: Belső-Zugló Városliget térsége térképe
 Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statisztikai folyamatok összegzése	Viszonylag kis lakosságszámú kerületrész (5.233 fő). A kerületrész korszerkezete idősebb a kerületi átlagnál: a 15 év alattiak aránya 10,2%, a 60 fölöttiek aránya 29,1%. Viszonylag magas a felsőfokú végzettségűek aránya (43,1%), de a kerületi átlagot meghaladó a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya is (7,1%). A gazdaságilag aktív népesség aránya itt a legalacsonyabb a kerületben (45,7%). Hasonlóan a legalacsonyabb a foglalkoztatottsági ráta is (59,4%). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (17,8%) magasabb a kerületi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (37,4%) a kerületben a legmagasabb, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 37,6%.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	A vállalkozások a főbb utak (Hungária körút, Thököly út, Ajtósi Dürer sor, Dózsa György út és az Állatkerti körút) mentén helyezkednek el. Sűrű közösségi közlekedés. Jelentős védett épületállomány (Műemlék, Fővárosi helyi védett) Városliget jelentős zöldfelülete mind rekreációs, mind kondicionáló szempontból meghatározó. Közzolgáltatások szempontjából nagyon jól ellátott kerületrész (bölcsőde, több óvoda, általános iskola, háziorvosi rendelő, időskorúak nappali ellátása). Itt működik a kerület egyik művelődési-közösségi háza (Lipták Villa).
Problémák ("gyengeségek")	Jelentős közúti átmenő forgalom (Koós Károly sétány, Thököly út). A Nyugati pályaudvarra befutó vasútvonalak elválasztó hatása. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Thököly út érinti a területet. A szomszédos városközponti kerületek parkolás szabályozása kizorítja a várakozó járműveket Zugló belső területeire. Részben P+R parkolóként funkcionál a kerület határánál a Dózsa György út melletti, mintegy 1.100 felszíni parkoló férőhely. A parkolóhelyek telítettsége, a lakossági parkolóhelyek külső járművekkel való foglaltsága A Városliget leromlott állapota. Az óvodák leterheltsége meghaladja a rendelkezésre álló kapacitásokat.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Területileg differenciált parkolás szabályozás bevezetése. Regionális gyorsvasúti megálló kiépítése a MÁV 100. sz. vonalon (Városliget). Belváros –Újpalota irányú villamos.
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

10. ábra: Füredi úti lakótelep térképe
 Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzata

Statisztikai folyamatok összegzése	A legnagyobb létszámú zuglói kerületrész (20.885 fő). Korszerkezetét tekintve idősödő képet mutat: a 15 év alattiak aránya alacsony (9,8%), a 60 fölöttiek aránya magas (30,6%). A felsőfokú végzettségűek arányát tekintve messze elmarad a többi kerületrésztől (26,6%), és a kerületi átlagot meghaladja a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya is (7,2%). A gazdaságilag aktív népesség aránya (49,9%) és a foglalkoztatottsági ráta (66,5%) egyaránt megfelel a kerületi átlagnak. A munkanélküliségi ráta viszonylag magas (10,0%). Itt a harmadik legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (20,3%). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (29,0%) alacsonyabb a kerületi átlagnál, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (40,3%) a kerületben a harmadik legmagasabb.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	A kerületrészben található hét darab 1000 m² fölötti kiskereskedelmi és szolgáltató létesítmény (a kerület üzlethelyiségei, vállalkozásai ezen területeken koncentrálódnak), valamint egy 15000 m² fölötti bevásárló központ (Ikea, Sugár Üzletközpont). Sűrű közösségi közlekedés. Jelentős lakótelepi közhasználatú zöldfelületek. Népszerű közösségi terek (Cserepesház, Civil Ház, több szabadterei sportpálya). Közfoglalkoztatások szempontjából nagyon jól ellátott kerületrész (több bölcsőde, óvoda, általános iskola, háziorvosi rendelő).
Problémák ("gyengeségek")	Idősödő kerületrész, a kerületi átlagnál alacsonyabban képzett. A munkanélküliségi ráta viszonylag magas, akárcsak az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya. A HÉV vonal elválasztó hatása. Forgalomvonzó és forgalomkeltő területek: Sugár Üzletközpont, IKEA. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Kerepesi út, Füredi út, Nagy Lajos király útja érinti a területet. A lakótelepek esetében épített parkolók száma jelentősen elmaradt az 1 lakás/1 parkoló ellátottsági szinttől. Lakótelepi parkolóhely hiány jelentkezik a Füredi utcai lakótelepen. P+R jellegű a parkolás a HÉV vonal mentén és végállomásánál. Jelentős a reptéri zajterhelés mértéke. A közszolgáltatások az 1970-80-as évek demográfiai szükségletei szerint kerültek kialakításra (óvodai, bölcsődei férőhelyek magas száma), fenntartásuk a jelenlegi kapacitásokkal jelentős költséget jelent. Ugyanakkor az időskorúak egyre növekvő aránya ellenére nem működik a kerületrészben időskorúak nappali ellátását biztosító intézmény.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

3.1.9. Kacsóh Pongrác úti lakótelep

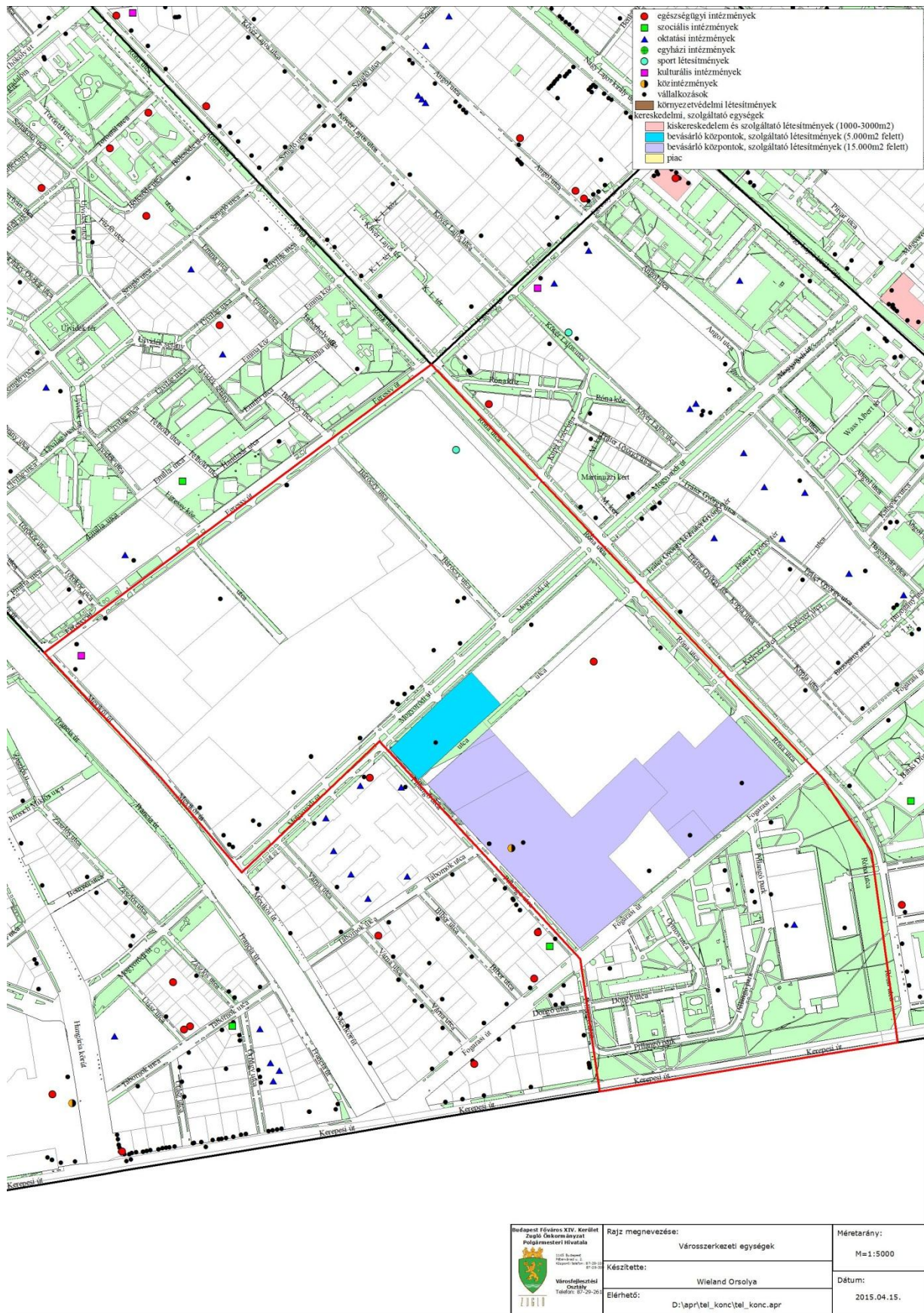
11. ábra: Kacsóh Pongrác úti lakótelep térképe
 Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statisztikai folyamatok összessége	A kerületrész lakossága 7.044 fő. A kerületen belül itt a legalacsonyabb a 15-59 évesek aránya (56,2%): a 15 év alattiak aránya 12,4%, a 60 fölöttiek aránya 31,8% (ez a legmagasabb a kerületrészek között). A Füredi úti lakótelepet után itt a legalacsonyabb a felsőfokú végzettségűek aránya (33,5%), és Belső-Zugló Stadionok térsége után itt a legmagasabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya is (8,0%). A gazdaságilag aktív népesség aránya itt a legalacsonyabb Belső-Zugló Városliget térsége után (46,7%), de a foglalkoztatottsági ráta kis mértékben magasabb a kerületi átlagnál (66,2%). A munkanélküliségi ráta viszonylag magas (9,9%). Itt a második legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (20,9%). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (30,0%) alacsonyabb a kerületi átlagnál, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (42,7%) a második legmagasabb a kerületben.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	A kerület egyik legjelentősebb ipari/gazdasági területe a kerületrészben található, az M3 bevezető szakasza és Rákosrendező között. A területen működő vállalkozások szinte kivétel nélkül erre az övezetre koncentrálnak. Sűrű közösségi közlekedés. Közzolgáltatásokkal jól ellátott kerületrész (bölcsőde, több óvoda, általános iskola)
Problémák ("gyengeségek")	Az M3 autópálya bevezető szakaszának és a MÁV 100. sz. vasútvonalának elválasztó hatása. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül az M3 autópálya bevezető szakasza érinti a területet. A lakótelepek esetében épített parkolók száma jelentősen elmaradt az 1 lakás/1 parkoló ellátottsági szinttől. Lakótelepi parkolóhely hiány jelentkezik a Nezsider parknál. P+R rendszerű parkoló a MFAV végállomásához közel az M3 bevezető felüljárójánál, a Kacsóh Pongrácz úton a Mexikói út és Columbus utca között található. Az M3 bevezető szakaszának zajterhelése jelentős konfliktust okoz. A Komáromi út - Szuglói körvasút sor - Tengerszem u. - Csáktornya u. rossz szegregációs mutatója. Az óvodák leterheltsége meghaladja a rendelkezésre álló kapacitásokat. Az egyik általános iskolában férőhelyhiány mutatkozik (Munkácsy Mihály Ált. Isk. és AMI).
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Területileg differenciált parkolás szabályozás bevezetése.
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	Regionális gyorsvasúti megálló kiépítése a MÁV 100. sz. vonalon (Városliget). MFAV meghosszabbítás.

12. ábra: Kerepesi úti lakótelep térsége térképe
 Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statistikai folyamatok összegzése	A kerületszám lakossága 10.260 fő. A kerületen belül itt (illetve a Pillangóparkban) a legalacsonyabb a 15 év alattiak aránya (8,6%), az aktív korúak aránya megfelel a kerületi átlagnak, így a 60 fölöttiek aránya viszonylag magas (30,0%). A Füredi úti és a Kacsóh Pongrác úti lakótelephez hasonlóan alacsony a felsőfokú végzettségűek aránya (34,8%), ám a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a kerület átlaga alatt található (4,8%). Ugyancsak hasonló a Kacsóh Pongrác úti lakótelephez a gazdaságilag aktív népesség aránya: viszonylag alacsony (47,0%). Hasonlóan alacsony a foglalkoztatottsági ráta is (62,2%). A munkanélküliségi ráta viszonylag magas (9,9%). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (17,0%) magasabb a kerületi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (34,4%) a kerületben a második legmagasabb, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya pedig a legmagasabb (43,4%).
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	Jelentős lakótelepi közhasználatú zöldfelületek. Közzolgáltatásokkal jól ellátott kerület (idősek nappali ellátása, háziorvosi rendelő, több óvoda, általános iskola)
Problémák ("gyengeségek")	Viszonylag idős kerületszám, alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya. Az aktivitási és foglalkoztatottsági mutatók a kerület átlagánál rosszabbak. A vállalkozások sűrűsége alacsony. Közösségi közlekedéssel ellátatlan terület a Róna utca felől a Mogyoródi út és a Boglárkertész utca környezete. Hiányzó haránt irányú közösségi közlekedés a Róna utcán. Jelentős közúti átmenő forgalom (Kerepesi út, Nagy Lajos király útja, Fogarasi út). Forgalomvonzó és forgalomkeltő területek: Sugár Üzletközpont, IKEA. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Kerepesi út, Nagy Lajos király útja érinti a területet. A lakótelepek esetében épített parkolók száma jelentősen elmaradt az 1 lakás/1 parkoló ellátottsági szinttől. P+R jellegű a parkolás a Kerepesi úton és a Boglárkertész utcában. . Kerepesi út zajterhelése. Közösségi terek hiánya. Az egyik általános iskolában férőhelyhiány mutatkozik (Herman Ottó Ált. Isk.).
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Területileg differenciált parkolás szabályozás bevezetése.
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

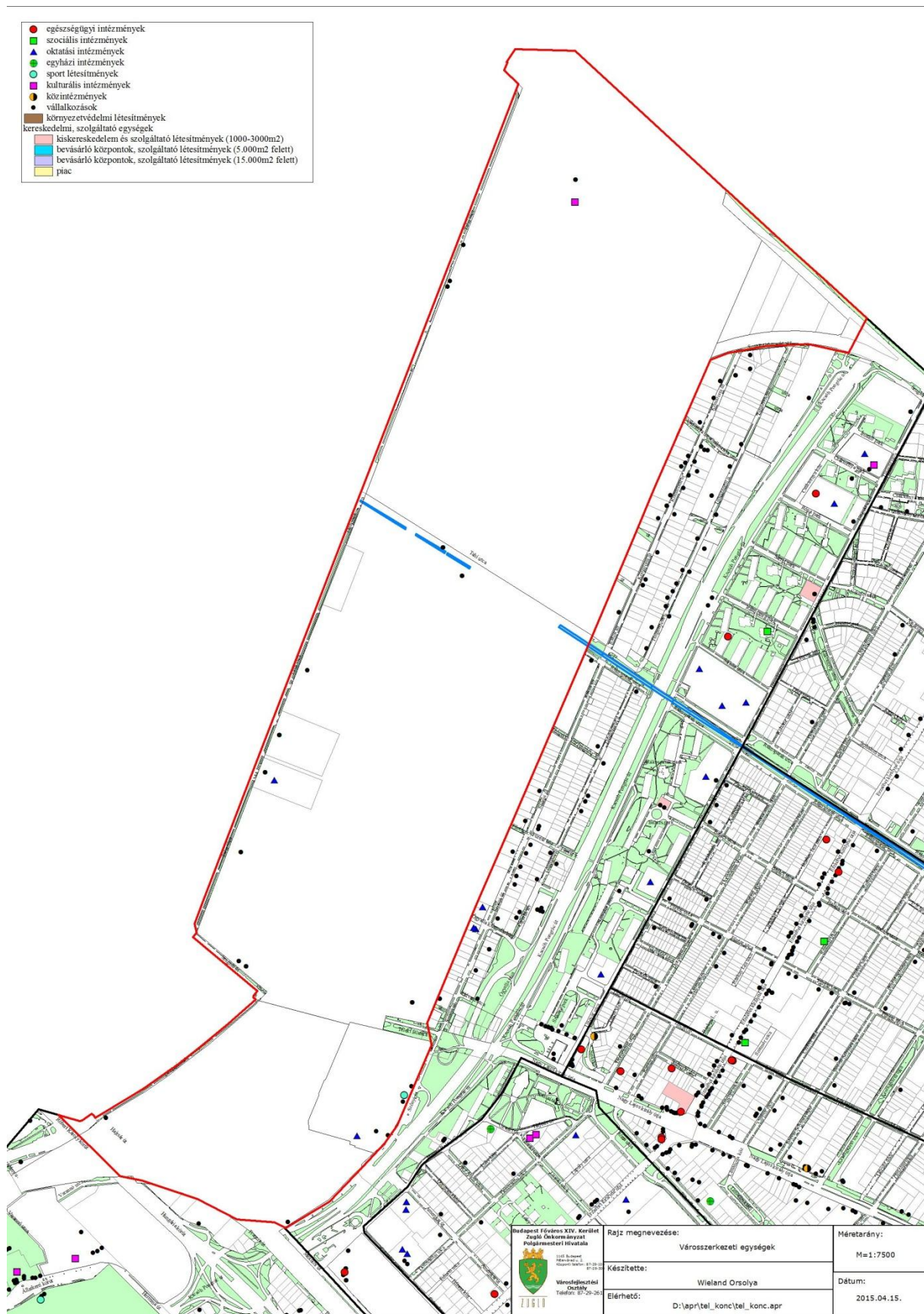
3.1.11. Pillangópark

13. ábra: Pillangópark térképe
Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statistikai folyamatok összegzése	Viszonylag kis lakosságszámú kerületrész (3.047 fő). A kerületen belül itt (illetve a Kerepesi úti lakótelep térségében) a legalacsonyabb a 15 év alattiak aránya (8,6%), az aktív korúak aránya ellenben relatív magas (66,5%). A felsőfokú végzettségűek aránya a kerületi átlag fölött található (40,6%), és messze a legalacsonyabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (2,9%). Kiemelkedően itt a legmagasabb a gazdaságilag aktív népesség aránya (57,4%) és a foglalkoztatottsági ráta is (74,6%). A munkanélküliségi ráta (7,1%) és az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (11,3%) itt a legalacsonyabb. A kerületrész kiemelkedik a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők alacsony arányát tekintve is (22,6%), a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 38,0%.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	A kerületrész képzettségi mutatói nagyon jók, kiemelkedő a gazdaságilag aktív népesség aránya és a foglalkoztatottsági ráta. Kiemelkedően jók a foglalkoztatottsági mutatók (a munkanélküliségi ráta és az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya, rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya) A kerület jelentős gazdasági/kereskedelmi övezete a Mogyoródi utca - Róna utca - Fogarasi utca – Pillangó utca által körülhatárolt terület: itt található. A vállalkozások erre a területre, valamint a Mogyoródi útra koncentrálnak. Jelentős lakótelepi közhasználatú zöldfelületek.
Problémák ("gyengeségek")	A kerületben a legalacsonyabb a 15 év alattiak aránya. Közösségi közlekedéssel ellátatlan terület a Mogyoródi út környezete. Jelentős közúti átmenő forgalom (Kerepesi út, Fogarasi út). Forgalomvonzó és forgalomkeltő területek: Emil Frey autószalonok, Ápisz – Budapiért raktár, Fagép, Suzuki Ház, Opel kereskedés és szervíz, Magyar Posta szállítási telephely, Tesco, OBI. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Pillangó Park területét a következő utak érintik: Fogarasi út, Egressy út, Mogyoródi út. A Pillangó Park területén belül a nagyobb fuvarozók székhelyei/telephelyei a következő utakon találhatóak: Egressy út, Mogyoródi út. P+R jellegű parkolás a lakótelepi parkolóknál, a metróállomáshoz közelebbi részen, a Pillangó utca, Pillangó park, Dongó utca területén jelenik meg. A Kerepesi út zaj- és légszennyezése jelentős mértékű, a reptéri zajterhelés is meghatározó.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Területileg differenciált parkolás szabályozás bevezetése.
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

3.1.12. Rákosrendező

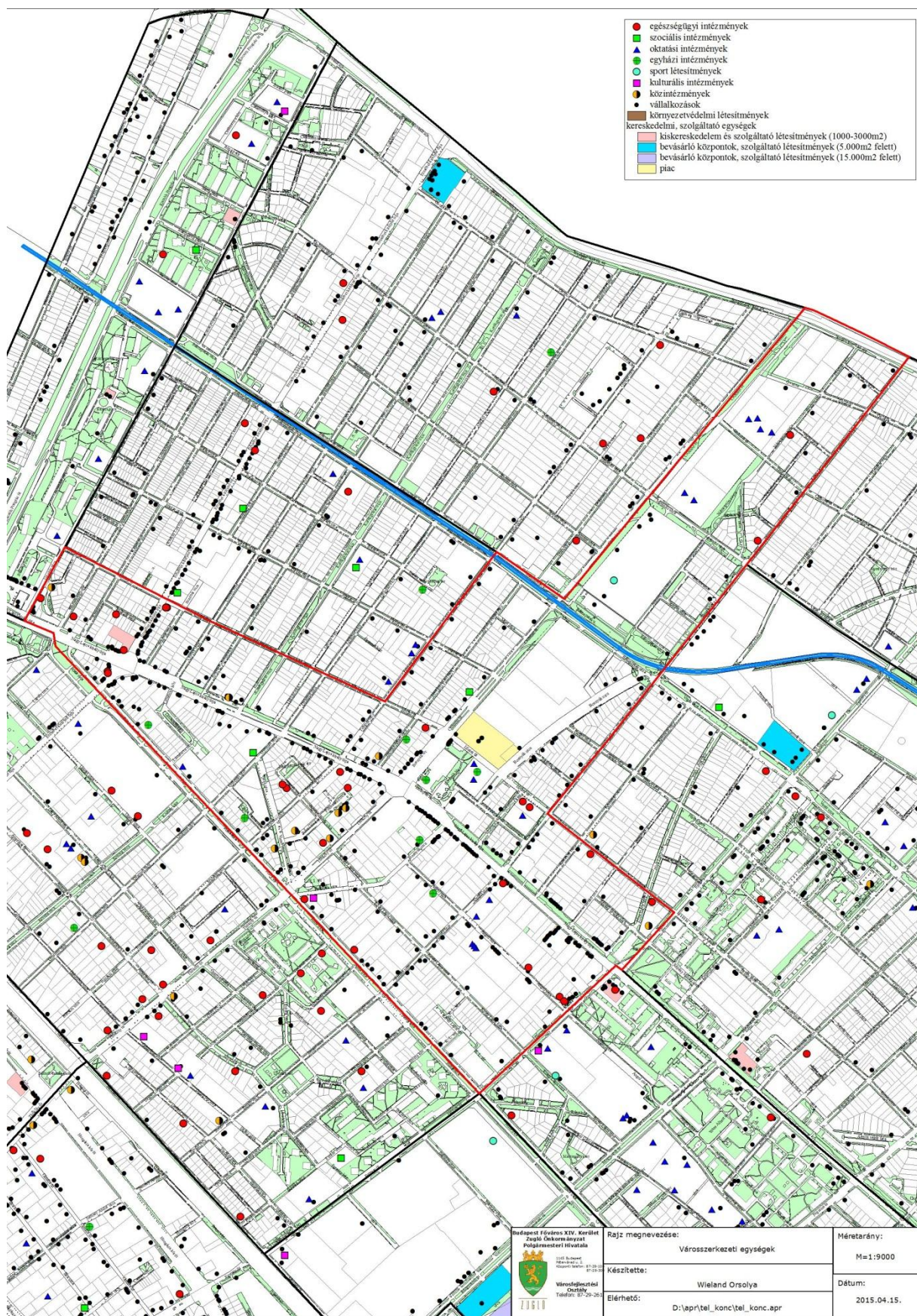

14. ábra: Rákosrendező térképe

Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statistikai folyamatok összegzése	A legkisebb népességű kerületi városrész (923 fő). Fiatalos korszerkezettel rendelkezik (a 15 év alattiak aránya 17,6%), és egyben itt élnek a legkisebb arányban időskorú lakosok (19,7%). A felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát tekintve hasonló a helyzete a lakótelepekéhez, azaz alacsony a felsőfokú végzettségűek aránya (34,3%), de a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya megfelel a kerületi átlagnak (4,7%). A gazdaságilag aktív népesség aránya enyhén magasabb a kerületi átlagnál (50,3%), de a foglalkoztatottsági ráta elmarad attól (64,4%). Itt a legmagasabb az alacsony presztízssű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (21,0%). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (31,2%) megegyezik a kerületi átlaggal, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a kerületben a második legalacsonyabb (31,0%).
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	Nagy, egybefüggő fejlesztésre alkalmas barnamezős terület. BVSC intézményei. Közfoglalkoztatásokkal jól ellátott terület (több óvoda, háziorvosi rendelő)
Problémák ("gyengeségek")	A Nyugati pályaudvarra befutó vasútvonalak (2, 70, 71 sz. vasútvonalak) és az M3 autópálya bevezető szakaszának elválasztó hatása. Jelentős közúti átmenő forgalom (M3 autópálya bevezető szakasza). Forgalomvonzó és forgalomkeltő területek: Schiller M3, Tivadar Bt. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a következők érintik Rákosrendező területét: Hungária körút, M3 autópálya bevezető szakasza. A nagyobb fuvarozók székhelyei/telephelyei a következő utakon találhatóak: Komáromi út, Tatai utca, Tahi utca. Rákosrendező területét érintő P+R rendszerű parkoló a MFAV végállomásához közel, a Szőnyi úton a Mexikói út és az Amerikai út között helyezkedik el. Potenciálisan talajszennyezett terület. Itt található a Thököly út - Nagy Lajos király útja - Egressy út - Angol u. - Bosnyák u. által lehatárolt, kedvezőtlen mutatókkal rendelkező, leromlott állapotú terület. Bölcsődei ellátás szempontjából kevésbé jól ellátott kerületi rész. Az itt működő 3 óvoda közül 2 leterheltsége meghaladja a rendelkezésre álló kapacitásokat. Közösségi terek hiánya.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	MFAV meghosszabbítás. Szegedi úti felüljáró.
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

3.1.13. Zugló – Városközponti zóna

15. ábra: Zugló – Városközponti zóna térképe
Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Statistikai folyamatok összegzése	A negyedik legnagyobb létszámú zuglói kerületrész (13.959 fő). A többi kerületrészhez képest viszonylag fiatalos a korszerkezete: a 0-14 évesek aránya 13,4%, a 15-59 évesek aránya 65%, a 60 fölöttiek aránya 21,5%. A felsőfokú végzettségűek aránya (41,3%) és a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya is (7,0%) enyhe mértékben magasabb a kerület átlagánál. A kerületben a harmadik legmagasabb a kerületrészben a gazdaságilag aktív népesség aránya (52,9%), a foglalkoztatottsági ráta enyhe mértékben meghaladja a kerületi átlagot (66,1%). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (14,7%) alacsonyabb a kerületi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (30,6%) alacsonyabb a kerületi átlagnál, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 33,2%.
Értékek, pozitívumok ("erősségek")	A Nagy Lajos király úton a legmagasabb a vállalkozások sűrűsége az egész kerületen belül, de e szempontból még kiemelendő a Bosnyák tér és Bosnyák utca, az Erzsébet királyné útja, valamint a Róna utca. Sűrű közösségi közlekedés. Közzolgáltatásokkal jól ellátott terület (több óvoda, háziorvosi rendelő) Közparkokkal, sportpályákkal jól ellátott terület.
Problémák ("gyengeségek")	Jelentős közúti átmenő forgalom (Thököly út – Csömöri út, Nagy Lajos király útja). Forgalmvonzó és forgalmkeltő területek: Intézményterületek, Bosnyák téri Vásárcsarnok és piac. A nagyobb teherfuvarozók és kereskedelmi láncok leggyakrabban használt útvonalai közül a Thököly út – Csömöri út, Nagy Lajos király útja érinti a területet. A parkolóhelyek telítettsége, a lakossági parkolóhelyek külső járművekkel való foglaltsága. Jelentős a P+R jellegű parkolás a Bosnyák tér környezetében. Itt található a Thököly út - Nagy Lajos király útja - Egressy út - Angol u. - Bosnyák u. által lehatárolt, kedvezőtlen mutatókkal rendelkező, leromlott állapotú terület. Bölcsődei ellátás szempontjából kevésbé jól ellátott kerületrész. Az itt működő 3 óvoda közül 2 leterheltsége meghaladja a rendelkezésre álló kapacitásokat. Közösségi terek hiánya.
Fejlesztéseket befolyásoló külső pozitív folyamatok ("lehetőségek")	Területileg differenciált parkolás szabályozás bevezetése. Regionális gyorsvasúti megállók kiépítése a körvasúton (Csömöri út). Belváros –Újpalota irányú villamos.
Fejlesztéseket befolyásoló külső negatív folyamatok ("veszélyek")	

3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 10. melléklete meghatározza egy adott település szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolásához és térképi ábrázolásához szükséges adatokat.

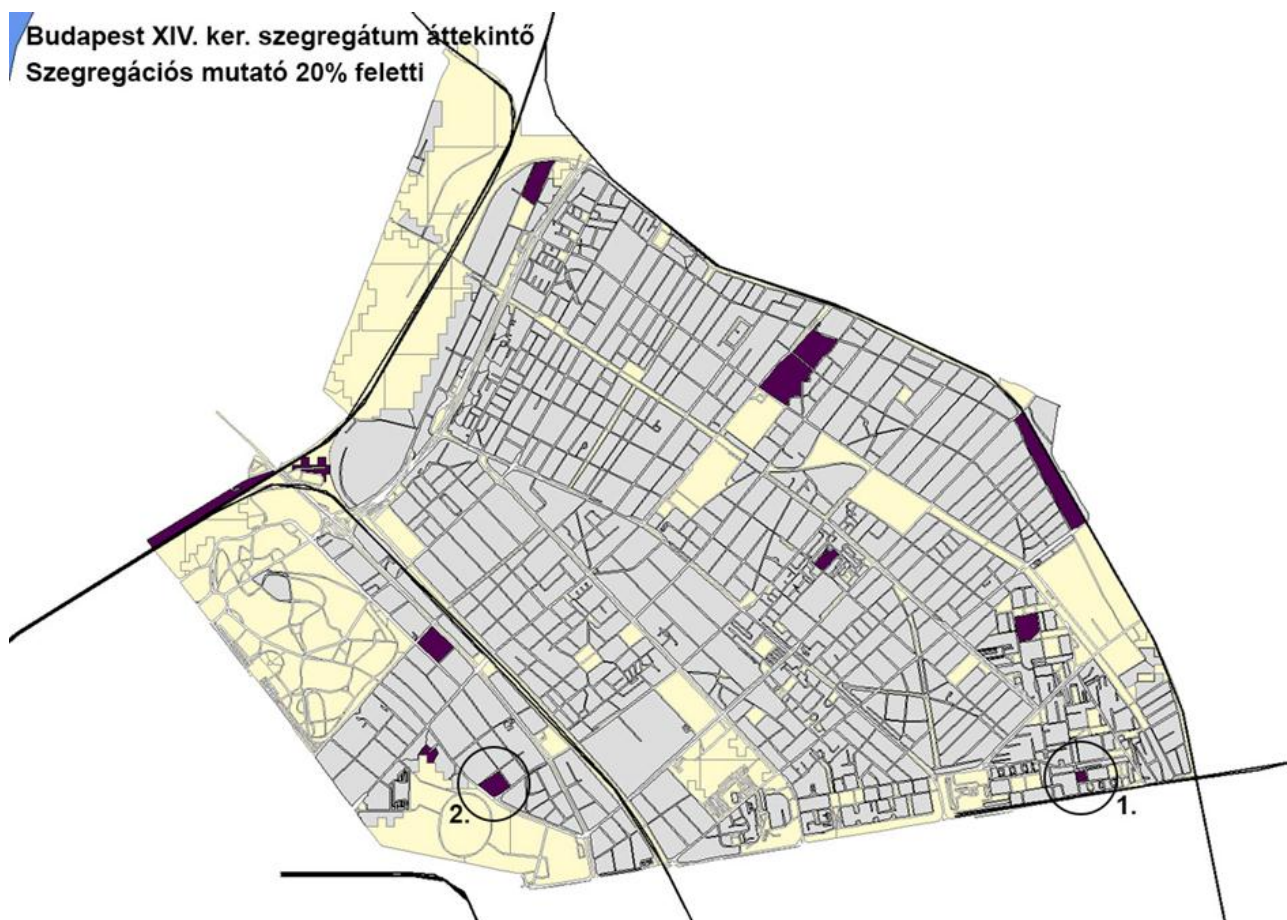
A területek lehatárolása a szegregációs mutató alapján történik, ez pedig a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül. A mutató úgy kerül kiszámításra, hogy a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kerülnek kiválasztásra, amelyekre egyenként jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, autópálya nyomvonala, vízfolyás partja), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

Mivel Budapest XIV. kerülete a kormányrendelet szerint a „Fővárosi kerület II. csoport”-ba tartozik, a következő szegregációs mutatók érvényesek rá:

Szegregált terület	amelynél a szegregációs mutató értéke nagyobb vagy egyenlő, mint 25%
Szegregációval veszélyeztetett terület	amelynél a szegregációs mutató értéke nagyobb vagy egyenlő, mint 20%; de kisebb, mint 25%

Szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek továbbá azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

A 2011. évi népszámlálási adatai alapján Budapest XIV. kerületében egy városszövetbe ágyazott szegregátum (bekarikázott 1-es számú terület) és egy szegregációval veszélyeztetett terület (bekarikázott 2-es számú terület) található (1. ábra).

16. ábra: Budapest XIV. kerület, szegregátum áttekintő térképe (szegregációs mutató 20% feletti)

Forrás: KSH

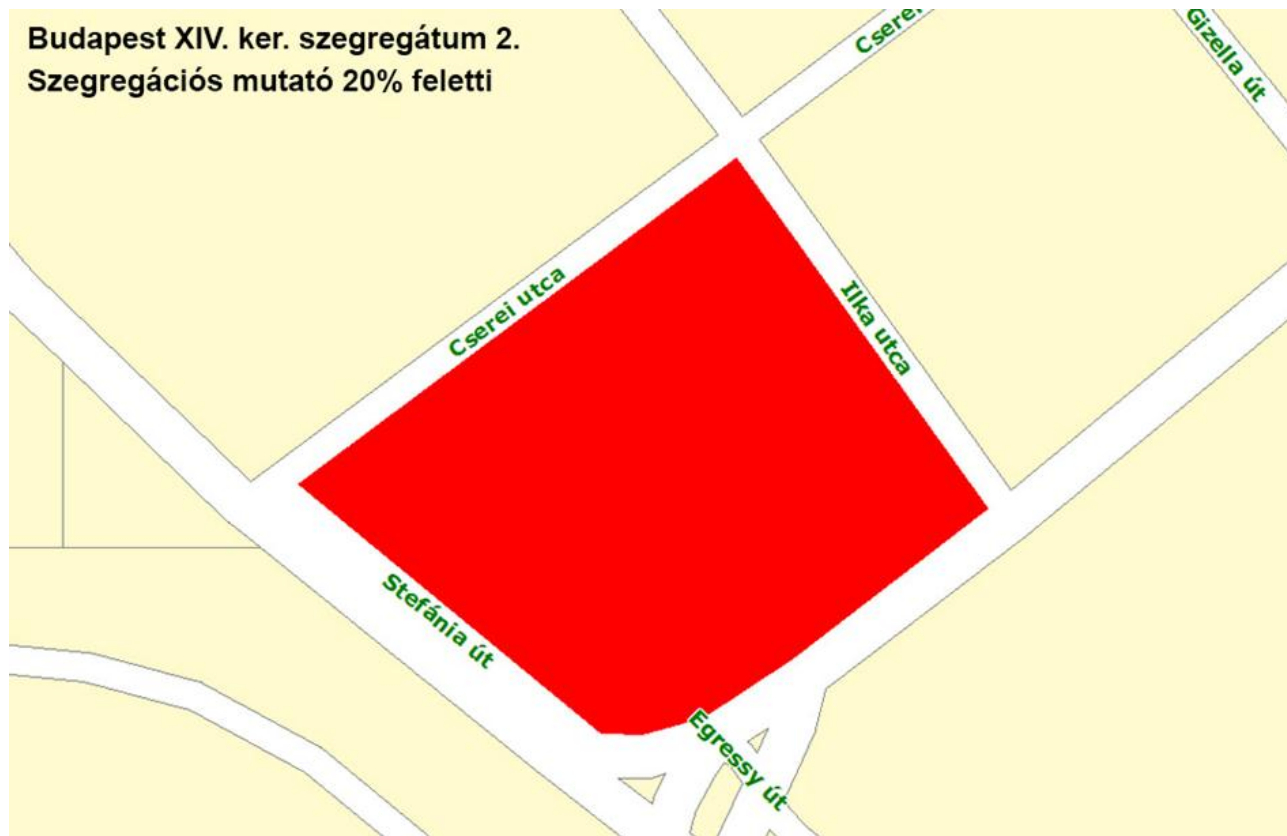
A KSH által szegregátumnak 1-es számmal megjelölt terület a Rákosfalva utca - Ond vezér sétány által határolt tömb az Ond vezér sétány 7. szám alatt található, a Fővárosi Önkormányzat által fenntartott Idősek Háza. A Központi Statisztikai Hivatal által előállított kartogram automatikusan generált adatlekérdezés útján került létrehozásra, ezért az adott területen azért volt megállapítható a 25%-osnál nagyobb szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül), mert itt idős emberek intézményi ellátása zajlik. A terület szegregációs szempontból irreleváns.

Az 1. számú ábrán megjelölt, azonban az 50 főt el nem érő területek közül a legnagyobb lakosságszámú, rossz szegregációs mutatóval rendelkező tömbök a következők:

- A kerület északi részén megjelölt terület (Komáromi út - Szuglói körvasút sor - Tengerszem utca - Csáktornya utca). Itt a lakosságszám 35 fő.
- A kerület középső részétől nyugatra elhelyezkedő területen (Adria sétány - Lengyel utca - Csernyus utca) 38 fő lakik.

3.2.1. Szegregációval veszélyeztetett terület

Az 1. ábrán 2-es számmal jelölt terület a Stefánia út - Egressy út - Ilka utca - Cserei utca által lehatárolt tömb. Az Istvánmező városrészben található terület lakosságszáma 523 fő (2011.), akik 273 lakásban laknak. A tömbben 2015. március 12-én gázrobbanás történt a Cserei utca 3. szám alatt, melynek következtében többen megsérültek és öt lakás lakhatatlanná vált. A ház szerkezete nem sérült meg. A terület (2. számú ábra) közlekedési szempontból kedvező helyen, a Stadionok metrómegállótól 300 méterre található.

17. ábra: Budapest XIV. kerület szegregátum 2. (szegregációs mutató 20% feletti)

Forrás: KSH

A területen 136 önkormányzati bérlakás található, mellette 2 intézményi épület és 8 gazdasági célú ingatlan.

A szegregációval veszélyeztetett tömbben (Cserei utca 1a-5 – Ilka utca 8-2 – Egressy út 2-6b – Stefánia út 53-45.) az önkormányzati bérlakás-állomány helyét eloszlását az 1. számú táblázat mutatja.

Cím	összes lakás száma (darab)	bérelt lakások száma (darab)	üres lakások száma (darab)
Cserei utca 1/B	7	6	1
Cserei u. 3.	106	81	25
Ilka utca 6.	2	2	0
Ilka utca 8.	1	1	0
Egressy út 4.	20	19	1
Összesen:	136	109	27

2. táblázat: A szegregációval veszélyeztetett tömbben az önkormányzati bérlakás-állomány eloszlása

Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata

Az önkormányzat jelezte, hogy nincs a lakónépességre vonatkozó adata 2015. január 1-jei állapot szerint, ezért a bejelentett lakosok számát adta meg, mely 453 fő. A KSH által a 2011-es népszámláláskor megállapított lakosságszám 523 volt. A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 128 fő (28,25%), rendszeres szociális segély ötvenhárman kapnak (11,7%), a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma 218 (48,1%) fő. Ezen adatok alapján meglepő, hogy a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a terület szegregációs mutatója mindössze 23,5%.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a területen 523 fő lakik 273 lakásban, melyeknek harmada alacsony komfortfokozatú és 61 százaléka egy szobából áll. A Fővárosi Vízművek tájékoztatása szerint vízdíj nem fizetés miatti szerződés megszüntetésre a területen nem került sor, valamennyi elkülönített vízhasználó szerződése érvényben van.

A 0-14 évesek aránya megegyezik a kerületi átlaggal, azonban az idősek (a 60 évesek vagy annál idősebbek) aránya 4,7 százalékponttal magasabb a zuglói mutatónál.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya ötszöröse a kerületének, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkezőké a fele.

A terület munkaerő-piaci mutatói lényegesen rosszabbak, mint a kerületé. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül közel ötszörös a tömbben, mint Zugló egészében. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül háromnegyede (mindössze 49,3%) a kerületi átlagnak. A munkanélküliségi ráta háromszor, a tartós munkanélküliek aránya közel négyszer magasabb, mint a kerületi arány. A tömb lakosai közül a közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2014-ben 17 fő volt.

A segélyezési mutatókat vizsgálva egyértelmű, hogy a területen felülreprezentáltak a rossz szociális helyzetű családok. 2014-ben a tömbben lakók közül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma 218 fő volt, lakásfenntartási támogatásban részesült 128 fő, rendszeres szociális segélyt pedig 53 fő kapott.

3.2.2. Egyéb, szegregációval veszélyeztetett területek

A helyi tapasztalat szerint szegregációval veszélyeztetett területek

A KSH által közreadott adattáblák és kartogramok nem jelenítik meg a kerület két, közismerten leromlott állapotú területét, amelyek a lakhatási szegénység szempontjából mindenképpen relevánsak, veszélyeztetettségük nyilvánvaló. Zugló 2012-2020-as Fejlesztési Konceptiója és a Helyi Esélyegyenlőségi Program (2013 – 2018) alapján e két terület azonosítására és rövid jellemzésére teszünk kísérletet.

Zugló Városközpont térsége: Thököly út - Nagy Lajos király útja - Egressy út - Angol utca - Bosnyák utca

A lakónépesség száma 1602 fő (2001). Az aktív korúak 23,9%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya 57,1%, a munkanélkülieké 10,8%. A területen a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 44%, a nyilvántartott HHH tanulók száma viszonylag alacsony, 17 fő. Ezer lakásra 602 db segély jutott, ez rendkívül magas szám. 2008-ban a lakások száma 1047 darab volt, ebből önkormányzati bérlakás 265 (25,31%).

A 2001-es népszámlálási adatok szerint a lakott komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 27,0%, az egyszobás lakások aránya 51,9%, az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 29,2% volt.

Mogyoródi út – Mexikói út – Fogarasi út — Pillangó utca – Tábornok utca – Várna utca

A lakónépesség száma 1739 fő (2001). Az aktív korúak 31,1%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. A területen a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 41,8%, a nyilvántartott HHH tanulók száma harminc fő. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya 56,8%, a munkanélküliek aránya 11,2%. Ezer lakásra 1280 db segély jutott. Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban 119 család részesült.

2008-ban a lakások száma 1237 darab volt, ebből az önkormányzati bérlakások aránya 35,73%. 2001-ben a lakott komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 34,6%, az egyszobás lakások aránya pedig 72,4%, az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 35,4% volt.

Mindkét, a KSH által nem jelölt leromlott terület infrastrukturális ellátottsága jó, a közszolgáltatások elérhetősége megfelelő.

Az 50 főnél alacsonyabb lakosságszámú tömbök közül a népességüket tekintve legnagyobb területek

A Népesség-nyilvántartó adatai szerint a KSH-nak a 2011-es népszámlálási adatok alapján készült szegregációs kartogramjain bejelölt, ám az 50 főt el nem érő lakosságsszámmal rendelkező területek között a két legnagyobb a következő:

- Komáromi út - Szuglói körvasút sor - Tengerszem utca - Csáktornya utca
- Adria sétány - Lengyel utca - Csernyus utca

A Városfejlesztési Kézikönyv útmutatása szerint nem csak a KSH által megállapított szegregációs index alapján lehet megállapítani egy tömbről, hogy szegregátum vagy azzal veszélyeztetett terület, hanem a segélyezési adatok szerint is. Ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/ lakások számához

viszonyított aránya eléri a városi (kerületi) átlag kétszeresét, szegregált területről, míg ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/ lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag 1,7-szeresét ott szegregációval veszélyeztetett területről beszélhetünk. A rendszeres szociális támogatásokba beszámítható támogatások: rendszeres szociális segély (egészségkárosodottaknak és munkanélkülieknek), lakásfenntartási támogatás és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

A mutató kiszámításának módja: az összes fentiekben meghatározott szociális támogatás darabszáma osztva a terület népességszámával/ lakások számával.

Szegregátumnak vagy szegregációval veszélyeztetett területnek tehát azok a tömbök tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

A KSH kartogramon megjelennek olyan területek, amelyek lakosságszámra nem éri el az 50 főt, azonban szegregációs mutatójuk meghaladja a meghatározott határértéket. Ezek közül a két legnagyobb lakosságszámú tömbre vonatkoztatva megvizsgáltuk a Népszámogatás-nyilvántartó és a KSH 2014. évre vonatkozó kerületi segélyezési adatait (2. számú táblázat).

Terület	Lakosság száma (fő) ²	Rendszeres szociális segélyben részesülők		Lakásfenntartási támogatásban részesülők		Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	
		száma (fő)	aránya (%)	száma (fő)	aránya (%)	száma (fő)	aránya (%)
Zugló egésze	114.290	249	0,21%	826	0,72%	1399	1,22%
Komáromi út - Szuglói körvasút sor - Tengerszem utca - Csáktornya utca	35	18	51,42%	17	48,57%	1	2,85%
Adria sétány - Lengyel utca - Csernyus utca	38	19	50%	30	78,94%	11	28,94%

3. táblázat: Az 50 főnél alacsonyabb lakosságszámú tömbök egyes mutatói 2014-ben (az arány a terület lakosságának egészéhez képest értendő)

Forrás: Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzata

A Komáromi út - Szuglói körvasút sor - Tengerszem utca - Csáktornya utca határolta tömb mutatói többszöröse a kerületi átlagnak, a rendszeres szociális segélyben részesülők aránya 244-szer, a lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya 67-szer, míg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya is közel két és félszer nagyobb a kerületi aránynál.

Az Adria sétány - Lengyel utca - Csernyus utca határolta tömb összességében még az előző területnél is rosszabb mutatókkal rendelkezik. A rendszeres szociális segélyben részesülők aránya 238-szor, a lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya 109-szer, míg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya tízszer nagyobb a kerületi aránynál.

² A Népszámogatás-nyilvántartó adatai szerint (2014. december 31.), a kerületbe bejelentett hajléktalanok nélkül.

A fenti adatok alapján kijelenthető, hogy mind a két terület fokozott figyelmet érdemel annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki a jelenleginél is rosszabb körülmények a várhatóan folyamatosan növekvő lakosságszám mellett.